ҲОСИЛ ТАҚДИРИ МЕҲНАТИМИЗГА БОҒЛИҚ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 103 (3841).

29 МАЙ ЧОРШАНБА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

САБЗАВОТКОР ЎРТОҚЛАР!

● **Шаҳарлик меҳнаткашлар дастурхонига мўл-кўл сабзавот ва полиз экинлари маҳсулотлари етказиб берайлик. Хирмон баракаси далаларда қилинадиган фидокорона меҳнатга боғлиқ.**

● Экинлардан мўл ҳосил олишнинг муҳим шартларидан бири ҳашарот ва зараркунандаларни ўз вақтида йўқотишдан иборат. Бу йилги об-ҳаво шароитлари экинларга кўплаб турли хил ҳашаротларнинг тушишига имконият туғдирмоқда. Айниқса ширани йўқотишга жиддий эътибор берайлик.

● **Ширани тезда қириб ташлашда 40 процентли рогор препаратидан фойдаланиш яхши натижа беради. Шуни эсда тутиш керакки, бу препаратни гуллаётган ўсимликларга, айниқса бодрингга қўллаш мақсадга мувофиқ эмас.**

● Ўримга етилган бедалар дориланмасдан ўриб олиниши лозим. Агар ёш бедалар акация ва полиз ширалари билан зарарланган бўлса ,уларни дарҳол дорилаш зарур.

● **Кечки карам кўчатларини парникларнинг ўзида ширага қарши қўлланиладиган дорилар билан ишлаш мақсадга мувофиқдир. Бунда ҳар икки квадрат метр жойга бир литр сувга аралаштирилган икки грамм рогор пуркалса, шунинг ўзи кифоя қилади. Бу дорилаш натижасида ёш кўчатлар далага ўтқазилганидан сўнг 25—30 кунгача ширадан ҳоли бўлади.**

ДЕҲҚОН ЖАСОРАТИ

Бирон йил йўққи, табиат деҳқон учун қийинчиликлар ва машаққатлар келтирмаган бўлсин. Ўтган йилни эсланг. Деярлик ҳамма районлар, айниқса Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон, Юқори Чирчиқ районларида сел, дўл, тез-тез бўлиб турган ёғингарчиликдан катта зарар кўрилди. Неча юз гектар ердаги пахта ва бошқа экинларни, хонадонларни, маъмурий ва хўжалик биноларни, кўча ва йўлларни, канал ва ариқларни сел олиб кетди. Сув тошқини натижасида етказилган зарар катта бўлди. Лекин табиий офат ҳам, ҳар қандай қийинчиликлар ҳам совет кишисининг, мард ва жасоратли совет деҳқонининг иродасини, қалбини буколмади. Аксинча, ҳамма бир ёқадан бош чиқариб мардонавор кураш олиб борди. Бу кураш натижасида табиий офат оқибатлари тезда тугатилди. Деҳқон шижоати, ақл ва идроки ўз ажойиб самарасини берди. Қайтадан экилган ерларда яна яшил квадратлар барқ урди. Кузга бориб улкан хирмон кўтарилди.

Бу йил-чи? Яна ўтган йиллардагидек табиий қийинчиликлар юз берди. Эрта баҳордан бошланган ёғингарчилик ҳозиргача тингани йўқ. Бўка, Бекобод ва бошқа районларда экин майдонининг ярмидан кўпини, айрим хўжаликларда маълум бир қисмини сел олиб кетди, дўл урди. Пахта далалари ҳаддан ташқари захлаб кетди. Апрель ойида экилган чигитлар энди ердан бош чиқариши билан дўл тушиб, ёш ғўзани яксон қилди. Катта майдонларда яшнаб турган яшил квадратларни сел ювиб кетди. Колхозчилар, совхоз ишчилари бу йилги қийинчилик ва ташвишли кунлар олдида бир минут ҳам ўзларини йўқотиб қўймадилар, кечаю-кундуз даладан кетмай, қийинчиликларга бардош бердилар. Ҳар бир туп кўчатнинг тақдири ҳақида қайғурдилар.

Ёғингарчилик ва ҳавонинг салқин келиши туфайли турли ҳил зараркунандалар кўплаб урчимоқда. Далада ёввойи ўтлар тез кўкариб кетди. Қатқалоқ ғўзанинг ўсишига йўл бермади. Кўп ерларда ғўза илдиз чириш касалига учради. Ғўзалар ривожланишдан анча кечикмоқда. Деҳқонларимизнинг, қишлоқ хўжалиги мутахассислари ва хўжалик раҳбарларининг бутун эътибори бу ташвишли ҳолларга қарши зудлик билан курашга ва ҳосил тақдири учун барча чора ва тадбирларни кўришга қаратилди. Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон, Бўка ва Бекобод пахтакорлари ўз тажрибалари, билим ва маҳоратларини ишга солдилар. Кўчатларнинг нормал ўсиши учун маҳаллий ва минерал ўғитлардан фойдаландилар. Зараркунандалар ва ёввойи ўтларга қарши барча чоралар билан курашдилар.

Тошкент пахтакорининг жасорати, ваъдасига вафодор эканлиги, ҳар қандай қийин шароитларда ҳам мардонавор меҳнат қилиб, эл-юрт олдида ўз сўзининг устидан чиққанлиги ҳаммамизга маълум. Шу кечаю-кундузда пахта майдонларида ғайрат, шижоат, ватанпарварлик, ташаббус, ҳосил тақдири учун кураш тобора қизғин тус олмоқда. Табиий офатдан кўпроқ зарар кўрган бўкалик ва бекободлик пахтакорларнинг кўкси баланд. Бу ва бошқа районларда каттаю-кичик ҳамма далада. Биров қатқалоққа, биров ҳашаротга ва ўтга қарши курашмоқда. Культиваторларнинг тиними йўқ. Сувчилар ҳар бир пайкалга юрак қўрини бахш этмоқдалар.

Ҳозирги шароитда, табиий қийинчиликлар оқибатини тугатиш вазифаси турган бир вазиятда нима қилиш керак! Аввало ҳамма ерда зўр уюшқоқлик кўрсатиш, ватанпарварлик билан иш олиб бориш, ташаббус ва юксак ташкилотчилик намуналарини кўрсатиш лозим. Ҳаммамизнинг диққат ва эътиборимиз далада, ҳосил тақдири хал этилаётган жойда бўлсин. Бутун куч ва воситаларни, техника ва машиналарни ғўза парваришига сафарбар этишимиз керак. Колхоз ва совхоз командирлари, район ва қишлоқ активлари далада, ҳосил тақдири учун курашаётганлар орасида бўлсин. Уларнинг юрагига илиқ ва илҳомбахш сўзлар билан далда бериш, ҳар бир меҳнаткаш ҳақида ғамхўрлик қилиш ва уларга меҳрибон бўлиш, қийинчиликларни енгиб, олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган миқдорда ҳосил етиштиришга сафрбар этиш—ғоят муҳим вазифадир. Ҳар бир майдонни ва кўчатни синчиклаб кўздан ўтқазиш керак. Яганани тез ва сифатли тугаллаб, кўчатларнинг тезроқ ривожланиб кетишини таъминлаш учун барча чораларни кўриш зарур.

Илғор хўжаликларнинг шу кечаю-кундуздаги ишлари бошқаларга намуна бўлмоғи керак. Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон, Бука ва Янгийўл районларида ёввойи ўтга қарши барча чоралар билан кураш олиб борилмоқда. Колхозлар билан колхозлар, совхозлар, бригада ва участкаларнинг бир-бирларига ҳамкорлиги ва ёрдами уюштирилмоқда. Табиий офатдан зарар кўрмаган звено ва участкаларнинг аъзолари қўшни колхоз ва совхозларнинг пахтакорларига ишчи кучи, техника воситалари билан кўмаклашмоқдалар. Калинин, Оржоникидзе ва бошқа районларнинг сабзавоткорлари, ғаллакор ва чорвадорлари ўз имкониятларига яраша, пахтакорларга ҳамдард ва кўмакдош бўлмоқдалар. Район партия, совет, комсомол ва хўжалик активлари, колхоз ва совхозларнинг командирлари ўзларининг оташин ва илҳомбахш сўзлари ва амалий ишлари билан намуна кўрсатишлари лозим.

Пахтакор меҳнати оғир, лекин шарафлидир. У етиштирган «оқ олтин» бутун эл-юртни кийинтиради. Ўзбек пахтаси миллий ифтиҳоримиз, фахримиз ва шуҳратимиздир. «Оқ олтин»имиз мамлакатимиз куч ва қудратини мустаҳкамлашда, халқ фаровонлигини оширишда қанчалик катта ўрин тутишини ҳар биримиз яхши тушунамиз. Пахтакор ўз жасорати, жўшқин қалб ҳарорати, лафзи ҳалол, ваъдасига вафодор эканлигини бир неча бор намойиш қилиб кўрсатган. У ҳар қандай қийинчиликлардан қўрқмайди. Ватанига юксак муҳаббат, чексиз садоқат, олижаноб фазилатлар, оташин ватанпарварлик туйғулари билан тўлиб-тошган азамат пахтакорларимизнинг меҳнат ва шижоатига офарин! Бутун куч ва воситалар ғўза парваришига!

Деҳқонлар экинни ҳашаротдан сақлаш учун барча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Пахта далаларига самолётда, ОДН аппаратларида химиявий моддалар сепилиб, қишлоқ хўжалик зараркунандалари қириб ташланмоқда. Суратда: Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозида ғўзага дори сепиш.
Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШ ПЕШҚАДАМЛАРИ

Бекобод райони пилла тайёрлашда кун сайин суръатни кучайтирмоқда. Ленин номли колхоздан кейин Навоий номли колхоз аъзолари ҳам давлатга пилла сотиш планини муваффақиятли адо этганликлари тўғрисида ғалаба рапорти бердилар. Пландаги 18860 килограмм ўрнига 19069 килограмм «кумуш тола» етказиб берилди.

— Пиллачиларимиз — дейди колхоз раиси ўртоқ Отабоев, — етиштирилган барча ҳосилни сира нобуд қилмай тезда териб олиш ва давлат омборларига етказиб бериш учун астойдил курашмоқдалар. Шу билан бирга пилладан бўшаган кишиларни ғўза парваришига сафарбар этиб, мўл «оқ олтин» ҳосили етиштиришга ҳаракат қилмоқдамиз.

Шунингдек, «Победа» колхозининг аъзолари ҳам пилла тайёрлашда яхши натижаларга эришдилар. Улар бу соҳадаги планни анча ошириб бажардилар.

«Коммунизм» колхози районда кўп пилла етиштирадиган хўжаликлардан бири. Бу колхоз аъзолари қуртларни яхши боқиб, уларнинг соғлом ўсиши ва эрта пилла ўрашига эришдилар. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти пиллачилар учун барча шароитларни яратиб бердилар. Шу сабабли колхозда пилла тайёрлаш плани муваффақиятли адо этилди. 17300 килограмм ўрнига 17377 килограмм пилла топширилиб, мўлжалланган мақсадга етилди.

Райондаги 3-«Далварзин» совхозининг ишчилари она-Ватанга юқори сифатли пилла етказиб бериш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. Бу ишда совхознинг ҳар бир ишчиси актив қатнашмоқда. Шу сабабли совхоз давлатга пландагидан бирмунча кўп — 5036 килограмм пилла етказиб берди.

Бекобод райони колхоз ва совхозларида пилла тайёрлаш планинигина эмас, бу соҳадаги социалистик мажбуриятни ҳам шараф билан адо этиш учун ҳар бир колхозчи, совхозларнинг ҳар бир ишчиси ва барча мутахассислар ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар областимизда пилла тайёрлаш планининг муваффақиятли адо этилишига ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз, демоқдалар. Беш йилликнинг учинчи йили топшириғини қишлоқ хўжалигининг барча соҳасида тўла ва ошириб адо этишга бел боғлаган бекободликлар ўз аҳдларининг устидан албатта чиқадилар.

МЕҲНАТ ВА ИШ ҲАҚИ

Яқинда Оржоникидзе районида мутахассислар кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашга колхоз, совхозларнинг раҳбарлари, бош бухгалтерлар, иқтисодчилар, илмий-текшириш институтининг ходимлари, шунингдек қишлоқ хўжалиги барча мутахассислари иштирок этдилар.

Кенгаш қатнашчилари сабзавотчиликда механизациядан кенг фойдаланиш, звено усулида ишлашни кенг ва оғишмай амалга ошириш, шунингдек участка ва звеноларда пландан ташқари топширилган қўшимча маҳсулотларга ҳақ тўлаш масалаларини кенг муҳокама қилдилар. Бу соҳада тўпланган дастлабки тажрибалар ўртоқлашилди. Галдаги вазифалар кўрсатилди ва муҳим тадбирлар белгиланди.

Кенгашда область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. А. Абдураззоқов нутқ сўзлади.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ.

МАРДЛАР МАЙДОНИДА

Баҳор. Боғлар, ғаллазорлар яшил либос кийган. Серқуёш ўлкамиз манзарасини кузатган кишининг дили беихтиёр завққа тўлади.

Меҳнатсеварлар ҳузурида бўлар экансиз, ўз бахтини, қадрини ҳалол ва самарали меҳнатида топаётган оловқалб, меҳри дарё кишилар билан танишасиз. Улар билан ширин суҳбатда бўласиз.

Биз Ўрта Чирчиқдаги Куйбишев номли колхознинг ўртоқ Мурод Қулменов бошлиқ илғор участкаси даласидамиз. Пайкалларда агрегатлар жавлон урмоқда. Деҳқон бой хазина бунёд этиш ниятида она ерини, қадрдон экинини ардоқлаяпти.

Ғўза қатор ораларини юмшатиб кетаётган трактор орқасидан анча жойгача кузатиб борган Мурод ака ерга энгашиб, ёнида келаётган колхоз агрономи Карим Файзиев билан бирга мурғак ниҳолларни кўздан кечирди.

— Чакки эмас-а, — деди участка бошлиғи агрономга қараб, — Иш охиригача шундай давом этса, мўлжалдаги ҳосилни етиштиришимизга шак-шубҳа йўқ.

— Участкамизнинг экин майдони бу йил 321 гектарга етди, — дейди Мурод ака, — Бу эса бултургидан 125 гектар кўп, демакдир. Бизга қўшни «Ленин йўли» колхозидан 3 та звено қўшилди. Энди участкамиз колхознинг энг катта участкасига айланди. Лекин, пахтакорларимиз экин майдонларининг кўпайганидан чўчишаётгани йўқ. Аксинча, ҳар йилдагига нисбатан юқорироқ мажбурият олиб, астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Участкада ҳосилдорликни ошириш, моддий манфаатдорликни юксалтириш учун аккорд мукофот системаси бу йил ҳам кенг қўлланилмоқда. Мавжуд 7 та звенога Мирзаолим Одилов, Абдураззоқ Йўлдошев, Сотиболди Қўшматов, Тўхта Ёқубов каби коммунист, комсомол ҳамда актив жамоатчи механизаторлар раҳбарлик қилишаётир. Улар ўз касбларини пухта эгаллаш билан бирга деҳқончиликнинг сирларини ҳам ўрганиб олишган.

— Илгарилари бу майдонлар ғумайзор, тўқайзорлардан иборат бўлиб, жуда кам ҳосил берарди, — деди биз билан суҳбатда кекса пахтакор, пенсионер Турғун ота Элатов. — Деҳқоннинг иши енгиллашиб, ҳамма оғирлик техникага тушмоқда. Бунинг учун партиямизга, давлатимизга ҳар қанча раҳмат айтсак арзийди.

Участканинг қайси бир звеноси даласида бўлманг, қайноқ ҳаётнинг устидан чиқасиз. Ўртоқ Қулменов бизга ўтган йили эришилган ютуқлар ва шу кунларда қилинаётган ишлар, пахтакорларнинг келгусидаги вазифалари ҳақида сўзлаб берди.

Ҳосилдорлик йил сайин кўтарилиб, деҳқонлар катта даромад эгаси бўлаётирлар. Уларнинг турмушлари тобора маданийлашиб бормоқда. Хонадонларда тўкин-сочинлик. Болали аёлларнинг баракали меҳнатлари учун қулайлик туғдирилган. Ясли мудираси Ирисгул опа Йўлдошева гўдаклар атрофида доимо парвона.

Ғанимат кунларнинг ҳар бир соатидан тежаб-тергаб фойдаланаётган участка пахтакорлари ғўза ниҳолларини меҳр ва маҳорат билан парвариш қилишяпти. Ҳадемай, пахтазорларда мўл ҳосилнинг илк нишоналари ҳам кўзга ташланиб қолади. Бу фидокорларнинг кўзлаётган марралари юксак: ҳар гектар ердан камида 35 центнердан дурдона етиштириб, Ватан омборига минг тонна «оқ олтин» армуғон этишмоқчи.

Ишингизга барака, азаматлар!

М. ДОЛИМОВ.

ЎРИМ ТАРАДДУДИ

2-«Кўкорол» совхозининг чўлқувар ғаллакорлари бу йил беш йиллик вахтасида туриб ишлаб, 1610 тонна дон топшириш мажбуриятини олганлар.

Ишчилар эрта кўкламдан бошлаб ғаллазорларни ўғитладилар, бегона ўтларни йўқотдилар. Эндиликда салкам 5 минг гектар майдонда мўл ғалла етиштирилмоқда.

Ишчилар ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишга пухта тайёргарлик кўриб қўйдилар. Мавжуд 16 та комбайн ремонтдан чиқарилди. Дон ташийдиган автомашиналар тахт қилиб қўйилди. Қоп-қанорлар, тош-тарозилар ҳозирланмоқда. Ёнғинга қарши кураш юзасидан ҳам зарур тадбирлар амалга оширилди.

— Даламизда,—дейди илғор комбайнчи Т. Шарипов,—ғалла ҳар қачонгидан ҳам мўл. Биз уни нобуд қилмай қисқа муддатда ўриб, янчиб оламиз ва давлат омборларига топширамиз. Биз комбайнчилар ғалла ўриш ва янчиш юзасидан ўз зиммамизга оширилган социалистик мажбуриятлар олдик. Шахсан ўзим мавсумда 450 гектар майдондаги донни ўриб ,янчиб бераман. Ҳар йилгидек бу йил ҳам ваъдамизнинг устидан чиқамиз.

Биз В. Сидиров, Р. Фахриддинов каби тажрибали, меҳнатда толиқмас комбайнчилар билан ҳам суҳбатлашдик. Улар бу мажбуриятни ортиғи билан бажаришга пухта тайёргарлик кўраётганликлари ҳақида қувониб гапирдилар.

Э. УСМОНОВ.

ПИЛЛАЧИЛАР ҒАЙРАТИ

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ. 12-боғдорчилик совхозининг 20 қути қурт уруғи парвариш қилаётган моҳир ишчилари Ҳалима Алматова ва Фотима Тўхмонова ўртоқлар бу йил 1600 килограмм пилла топшириш учун қизғин меҳнат қилмоқда.

И. ТЎРАҚУЛОВ.

ЎРТА ЧИРЧИҚ. Қарши Исроилова ўтган йили 2 қути қурт уруғидан 200 килограмм пилла тайёрлаган эди. 2-«Оҳангарон» совхозининг илғор пиллачиси Қарши опа бу йил ҳам икки қути қуртни парвариш қилиб, ҳар қутисидан пландаги 50 ўрнига 120 килограммдан «кумуш тола» олиш учун курашаяпти. Шунингдек, Энгельс номли, «Полярная звезда» колхозларида ҳам қурт боқиш яхши ташкил этилган.

М. САРИМСОҚОВА,
Ш. ҲОЛМУҲАМЕДОВ.

ОҚҚЎРҒОН. Утган йили ҳар қути уруғдан 60 килограммдан пилла олган «Оққўрғон» совхозининг 5-бўлим пиллакорларининг бу йилги аҳди қатъий. Пиллачилик бригадири Қ. Ўрозов 70 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан 70—80 килограммдан пилла етиштириб, улкан хирмонга ҳисса қўшамиз, демоқда.

А. АБДУРАИМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

У. М. МУҲАМЕДОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССР ДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика матбуотини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти бош редактори Усмон Муҳамедович **Муҳамедовга «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 28 май.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Т. И. ИСҲОҚОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССР ДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада нашриёт ва босмахона ишини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бирлашган нашриёти партия ташкилотининг секретари Тожи Исҳоқович **Исҳоқовга «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари
Р. САХИБОЕВ.

1968 йил, 28 май,
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОНДА тожик адабиёти ва санъати декадаси зўр муваффақият билан ўтяпти. Рубобчилар вокаль хореография ансамбли кун-кеча Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози меҳнаткашларининг азиз меҳмони бўлди. Суратда: рубобчилар ансамбли колхоз маданият саройида томоша кўрсатмоқда.
А. Абалян фотоси.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ—ЗАРБДОР ФРОНТ

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

Илгари хабар қилинганидек, 27 майда Тошкент область партия ташкилотининг актив йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленумининг «Капитал қурилишни яхшилаш тадбирлари ва республика партия ташкилотининг вазифалари ҳақида»ги қарори бажарилишининг бориши муҳокама қилинди.

Актив йиғилишида область партия комитетининг секретари **К. Н. Бекаев** шу ҳақда доклад қилди.

Докладчи халқ хўжалиги барча тармоқларининг ривожланиши, халқ моддий фаровонлиги ва маданий савиясининг юксалишида капитал қурилишнинг жуда катта аҳамияти борлигини қайд қилиб, пойтахт областида бу муҳим хўжалик тармоғида қўлга киритилаётган ютуқлар ҳақида гапирди. Беш йилликнинг ўтган икки йилида асосий фондларни фойдаланишга топшириш 1964—1965 йиллардагига қараганда 37 процент кўпайди. Фақатгина ўтган юбилей йилида область бинокорлари 857 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирдилар, бажарилган қурилиш-монтаж ишлари ҳажми 514 миллион сўмликни ташкил этди.

Областда рангли металлургия, химия, энергетика, машинасозлик, енгил ва озиқ-овқат саноатининг қатор йирик объектлари ишга туширилди. 3 миллион квадрат метрдан ортиқ уй фойдаланишга топширилди, бу бундан аввалги икки йилдагига қараганда икки баравардан зиёд кўпдир. Тошкентда ва область шаҳарларида улкан бинолар ва иншоотлар қад кўтарди.

Қишлоқ қурилишида ҳам сезиларли силжишлар бўлди. Агар 1965 йилда қишлоқ қурилиш ташкилотлари 3 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарган бўлсалар, 1968 йилда бу рақам 26 миллион сўмликни ташкил этади.

Капитал қурилишни индустрлаштириш, қурилиш индустрияси ва бинокорлик материалларининг қудратли базасини яратиш туфайли шундай муваффақиятларга эришилди. Область шаҳарларида, айниқса Тошкентда тўла йиғиладиган қурилиш кенг ривожланди, қурилиш ташкилотларини механизация воситалари билан таъминлаш ортди.

Область халқ хўжалигини янада ривожлантириш манфаатлари, дейди докладчи, капитал қурилишни тобора кенг кўламда олиб бориш ва суръатини ошириш, қурилиш ишлаб чиқаришнинг барча резервларини қидириб топиш ва ишга солишни тақозо этади. Шу йилнинг январь ойида Ўзбекистонда капитал қурилишини тубдан яхшилаш ва республика партия ташкилотининг вазифалари ҳақидаги масалани муҳокама қилган Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг X пленуми буни алоҳида таъкидлади.

Область партия ташкилоти Ўзбекистон КП Марказий Комитети пленуми қарорини бажара бориб, анчагина ишларни қилди. Барча шаҳар ва районларда шаҳар ҳамда район партия комитетларининг пленумлари, партия-хўжалик активлари, меҳнаткашлар депутатлари район Советларининг сессиялари ўтказилди. Қурилиш ташкилотларида партия йиғилишлари ва бинокорлар коллективининг мажлислари бўлиб ўтди. Уларда қурилиш ташкилотларининг ўтган йилдаги иш натижалари якунланди, Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленуми қарорларини амалга ошириш бўйича конкрет чоралар белгиланди.

Сўнгги вақтда партия ва совет органлари капитал қурилиш масалалари билан муттасил ва чуқур шуғулланадиган бўлиб қолдилар. Бу халқ хўжалигининг ана шу тармоғида ишларни бирмунча яхшилашга ёрдам берди. Беш йилликнинг учинчи йилининг ўтган тўрт ойида 141 миллион сўмликдан кўпроқ капитал маблағ ўзлаштирилди, шу жумладан 105 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 10 процент кўпдир. Умумий қурилиш ишлари ҳажми 40 миллион сўмга кўпайди. Меҳнат унумдорлиги ошди. Ҳар бир ишчи ҳисобига у 1967 йилдагига қараганда 7 процентга кўпайди. 111 минг квадрат метрдан ортиқ ёки ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 22 процент кўп уй-жой майдони фойдаланишга топширилди.

Кўпчилик қурилиш ташкилотларининг коллективлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленуми қарорларига амал қилиб, пудрат ишлари планининг бажарилишига катта масъулият ҳисси билан қарай бошладилар. «Главташкентстрой»нинг 3, 11, 159 ва 7 «Ташинжстрой», 1-пардозлаш, 1 ва 2-қурилиш механизацияси трестлари, «Ўзбекшахтастрой», 6, 1-область қурилиш механизацияси, «Ташоблколхозстрой» трестлари шулар жумласидандир. «Ўзсантехгазмонтаж», «Промвентиляция», «Ўзтрансспецстрой», «Средазтепломонтаж» трестлари каби ихтисослашган монтаж ташкилотлари объектларни ишга тушириш топшириқларини муваффақиятли уддаламоқдалар. Оҳангарон ва Чирчиқ шаҳарларида, Оққўрғон ва Калинин районларида қурилиш ишлари планлари дуруст бажарилмоқда.

Сўнгра ўртоқ Бекаев пленумдан сўнг анчагина вақт ўтганига қарамай қатор шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленуми қарорларини ҳали ҳам жонли ташкилотчилик иши билан мустаҳкамламаётганликлари, капитал қурилиш бўйича ўз қарорларини бажаришни ташкил этишмаётганлиги ҳақида гапирди. Олмалиқ, Бекобод, Янгийўл шаҳарларида, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ ва Бекобод районларида капитал қурилишнинг аҳволи қониқарли эмас.

23-қишлоқ қурилиш трести жуда қониқарсиз ишлаяпти. «СоюзНИХИ»нинг ўтган йили ишга туширилиши мумкин бўлган объектлари шу вақтгача фойдаланишга топширилгани йўқ. Тошкент паррандачилик фабрикаси суст қурилмоқда. Трест раҳбарлари (бошқарувчиси ўртоқ Шайхов) қурилишни тезлаштиришга таъсир кўрсатишмаяпти. Шунинг учун ҳам тўрт ойлик план бор-йўғи 83,8 процент қилиб адо этилди.

«Главташкентстрой»нинг қатор қурилиш ташкилотлари давлат планларини муттасил бажармаяпти, катта зарар келтирмоқда, уй-жойлар ва бошқа объектларни ўз вақтида ишга туширмаяпти. 4, 5, 6, 153, 10, «Крупнопанельжилстрой» трестлари, 2-уйсозлик комбинати, 1-«Таштрансспецстрой» ва 2-пардозлаш трестлари шулар жумласидандир.

Докладчи ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида фойдаланишга топширишнинг катта аҳамияти борлигини таъкидлаб, қатор йирик объектлар — Чирчиқ электрохимия комбинати, Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар заводи, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Чорвоқ ГЭСи, аммофос ўғитлари заводида қурилиш-монтаж ишлари плани бажарилмаётганлигини кўрсатиб ўтди.

Ўртоқ Бекаев областимиздаги ана шундай муҳим қурилишларда камчиликларнинг содир бўлиш сабабларини тўла очиб ташлаб, «Главташкентстрой»нинг фаолияти ҳақида алоҳида тўхталди. Бу йирик қурилиш ташкилоти ҳиссасига бутун областдаги капитал маблағлар ҳажмининг 57,7 проценти тўғри келади.

Главка сўнгги икки йилда деярли 360 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажарди, 771 минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топширди, 22 минг 626 ўринли мактаблар, 6170 ўринли болалар боғча ва яслиларини қурди, қатор маъмурий ва маданий-маиший биноларни бунёд этди. Янги инженерлик тармоқлари ва коммуникациялар қуришда ҳам катта ҳажмдаги ишлар бажарилди. Саноат қурилиши соҳасида жуда кўп ишлар қилинди.

Шу билан бирга Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг X пленуми ва шу йилнинг апрель ойида бўлиб ўтган Марказий Комитет бюроси ҳали «Главташкентстрой» фаолиятида катта камчиликлар борлигини жуда тўғри кўрсатди. Шу йилнинг тўрт ойлик қурилиш-монтаж ишлари плани 78 процент бажарилди, 8 миллион сўм ўзлаштирилмай қолди. Мактаб, болалар боғча ва яслилари қурилиши суст олиб борилмоқда. Енгил ва озиқ-овқат саноати объектлари бўйича тўрт ойлик план 82,8 ва 74,5 процент қилиб адо этилди, холос. Айниқса 10 ва 4-қурилиш трестлари ёмон ишлаяпти.

153-қурилиш трестининг коллективи яхши. Бу трест бинокорлари Чилонзорда жуда кўп уйларни қуришди, аммо трест шу йилнинг тўрт ойида планни бор-йўғи 64,6 процент қилиб бажарди. Трест раҳбарлари коллективни бинокорлар олдида турган вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши учун курашга сафарбар эта олишмади.

«Крупнопанельжилстрой» тресети шу йилнинг биринчи кварталида бирорта ҳам уйни қўлдан чиқармади, ваҳоланки планга мувофиқ 37 минг 375 квадрат метр уйни фойдаланишга топшириши керак эди. Ҳамма гап шундаки, трест томонидан топширишга тахт қилинган уйлар жуда кўп камчиликлари борлиги сабабли давлат комиссияси томонидан қабул қилинмади.

2-уйсозлик комбинати қониқарсиз ишламоқда. У ишга тушганидан бери бир йилдан ортиқ вақт ўтди. Аммо комбинат шу вақт ичида йиллик пландаги 106 минг 632 квадрат метр ўрнига бор-йўғи 3753 квадрат метр сатҳли уйлар қурди. Бу шунинг учун ҳам содир бўлдики, комбинат раҳбарлиги муваффақиятли ишлашни таъминлаш учун зарур чоралар кўрмади. Комбинат—янги корхона. Аммо майдонининг ифлослиги билан кишида ёмон таассурот қолдиради. Бу ерда технология жараёни тўла синаб кўрилмаган. Ана шундай аҳволнинг содир бўлишида комбинат партия ташкилоти ва Октябрь район партия комитетининг ҳам айби бор. Район партия комитети комбинат фаолияти устидан лозим назорат олиб бормаяпти, унинг коллективига амалий ёрдам кўрсатмаяпти.

«Главташкентстрой»нинг қониқарсиз ишлашига олиб келаётган асосий сабаблардан бири бу ташкилот марказий аппарати фаолиятида катта камчилик ва чалкашликлар борлигидадир, айрим трест, ташкилотлар ва корхоналар раҳбарларининг масъулиятсизлигидадир. Главка бўлинмаларида меҳнат интизоми паст, кадрларнинг қўнимсизлигига йўл қўйилмоқда. Трестлар ва бошқармалар раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотлари ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш билан етарли шуғулланмаяптилар, Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленуми қарорларини бажариш учун қатъий чоралар кўришмаяпти.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюроси ва республика Министрлар Совети яқинда «Главташкентстрой» ҳисоботини тинглаб, уни кадрлар билан комплектлаш, ишлаб чиқариш базасини янада ривожлантириш, моддий-техника таъминоти ва молиявий аҳволни яхшилашга қаратилган чоралар белгиладилар. Эндиликда ҳамма гап бинокорлар, трестлар, бошқармалар раҳбарлари, бу йирик қурилиш ташкилотининг партия комитетларида қолди.

Сўнгра докладчи уй-жой, болалар боғча ва яслилари, мактаблар, маданий-маиший муассасалар, соғлиқни сақлаш ва коммунал хўжалик объектлари қурилиши учун маҳаллий Советлар томонидан ажратилаётган капитал маблағларнинг ўзлаштирилиши ҳақида батафсил тўхталди. У объектлар қурилиши устидан суст назорат олиб бораётган шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари, қурилиш раҳбарларини қаттиқ танқид қилди. Шу вақтгача, деди ўрток Бекаев, айрим уй-жой кварталлари ободонлаштирмасдан фойдаланишга топширилади, бундай кварталларда турли коммуникациялар бўлмайди, қурилиш норма ва қоидалари бузилади.

Ўрток Бекаев докладида қишлоқ қурилишига катта ўрин берилди. Қишлоқ қурилиши ташкилотлари хўжалик фаолиятининг таҳлил қилиниши шуни кўрсатдики, бу ташкилотларда иш ҳали ҳам талаб даражасида эмас. Тўрт ойлик қурилиш-монтаж ишлари плани 88 процент бажарилган.

Қишлоқ қурилиши ташкилотларининг қолоқлик сабаблари аввало уларнинг қурилишнинг индустриал методларини қўллашга секин ўтаётганидадир. Ишлаб чиқариш базаси уларнинг эҳтиёжини қондиролмаяпти, қишлоқ қурилиши ташкилотлари базаларини ривожлантириш учун ҳаддан ташқари кам маблағ ажратилаяпти. Жуда кўп механизациялашган кўчма колонналар зарур бинокорлик машиналари ва механизмлари билан тўла таъминланмаган. Қурилишларда меҳнат интизоми ва меҳнатни ташкил этиш даражаси паст. Катта ҳажмдаги ишлар қўлда бажарилмоқда. Қишлоқ бинокорлари учун нормал маиший шароитлар яратиб берилмаган, бунинг оқибатида кадрларнинг қўнимсизлиги кўп бўлмоқда. Қишлоқ қурилишидаги қурилиш-монтаж ишлари сифати шаҳар умумий қурилиш трестлариникига қараганда анча паст.

Айрим заказчиларнинг ўз объектларига масъулиятсизлик билан муносабатда бўлишлари оқибатида сабзавот ва картошка омборлари қурилиши ҳаддан ташқари суст олиб борилмоқда. Докладчи қурилишларни ўрнатиладиган асбоб-ускуналар, маблағ билан ўз вақтида таъминламаётганлиги учун Тошкент область ва Тошкент шаҳар ижроия комитетларининг савдо бошқармаларини танқид қилди.

Сўнгра ўртоқ Бекаев монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли айрим ташкилотларнинг қониқарсиз ишлаётганлиги ҳақида тўхталиб ўтди. Уларнинг айби билан катта халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган қатор объектлар вақтида фойдаланишга топширилмади.

Область партия ташкилотининг асосий эътибори, дейди докладчи, бинокорлик материаллари ва конструкцияларига бўлган дефицитни яқин йиллар ичида тўла бартараф этиш учун бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарининг ривожланиш суръатларини устун даражада бўлишини таъминлашга қаратилиши керак.

Заказчилар капитал қурилишида муҳим ва кўпинча ҳал қилувчи роль ўйнайди. Қурилишларни ўз вақтида лойиҳа-смета ҳужжатлари, маблағ ва технологик асбоб-ускуналар билан таъминлаш асосан уларга боғлиқ. Шу йилнинг 1 майигача 31 миллион сўмлик объектлар учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёр қилинмади. 73 миллион сўмлик объектлар маблағ билан таъминланмаган. Заказчилар қурувчилардан 19 миллион сўмдан кўпроқ, шу жумладан «Главташкентстрой»дан 17,2 миллион сўм қарзлар.

Ачинарлиси шу ердаки, партия комитетлари қурувчиларга келаси йил объектлари учун лойиҳа-смета ҳужжатларини 1 сентябргача тайёрлаб бериш ва айниқса бажарилган ишлар учун бинокорларга ҳақ тўлашни ойлаб, ҳатто ярим йиллаб чўзаётган заказчиларга нисбатан етарлича талабчанлик қилмаяптилар. Ваҳоланки бундай заказчилар ўзларининг ана шундай ярамас одатлари билан қурилишнинг суст боришига сабаб бўлмоқдалар, бинокорларни оғир молиявий аҳволга тушириб қўймоқдалар. Партия комитетлари эса ана шундай заказчиларнинг бирортасига ҳам партиявий жазо беришмаган.

Қурилиш ишлари сифати устидан техника назоратини ташкил этиш муҳим аҳамиятга эга. Лекин ҳанузгача назоратнинг бу тури қониқарсиз олиб бориляпти. Бу соҳадаги аҳволни яхшилаш керак. Чунки техника назоратини кучайтирмасдан туриб қурилиш ташкилотлари раҳбарларининг масъулиятсизлиги, ўзибўларчилигига қарши самарали кураш олиб бориш мумкин эмас.

Ўртоқ Бекаев капитал қурилиши планларининг бажарилмаслигига олиб келаётган асосий сабаблар ҳақида муфассал тўхталди. Қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этишнинг паст даражада эканлиги ана шундай сабабларнинг биридир. Фақатгина шу йилнинг биринчи кварталида иш вақтида тўхтаб қолишлар ва прогуллар туфайли 15 мингдан ортиқ ишчи куни йўқотилган. Меҳнат интизомининг бўшлиги, иш фронтининг етарли бўлмаслиги, қурилиш майдонига материаллар ва конструкцияларнинг ўз вақтида етказиб берилмаслиги, шунингдек механизмлардан қониқарсиз фойдаланиш иш вақтининг шундай самарасиз ўтишига олиб келаётган асосий сабабдир.

Партия, хўжалик, касаба союз ташкилотлари иш вақтининг фойдасиз йўқолишига қарши муросасиз кураш олиб боришлари. Ҳар бир иш дақиқасидан тўла фойдаланишга эришишлари керак. Бунга эса ишлаб чиқаришнинг барча командирлари, барча коммунистлар ишлаб чиқаришни ва меҳнатни пухта ташкил этилишини таъминлаганликларидагина эришиб бўлади. Бу муҳим вазифадир.

Меҳнатни илмий уюштириш билан меҳнат унумдорлигини кескин ошириш мумкин. Лекин шуни тан олиш керакки, қурилиш ташкилотларида, айниқса бинокорлик материаллари саноатида меҳнатни илмий уюштириш планларини тузиш ва жорий қилиш лозим даражада кенгайган эмас. Бу ишнинг самарали бўлишига эришмоқ учун унга илғор ишчилар, техниклар, инженерларни, илмий-техника жамияти ташкилотларини, жамоатчи конструкторлик ва технологик бюролари ҳамда иқтисодий анализ бюроларини кенг жалб қилиш керак.

Тармоқ планлаштириш ва бошқаришни кенг жорий қилмасдан қурилиш ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш мумкин эмас. Тармоқ графикларини муҳим қурилишларда, шу жумладан Тошкент 1-уйсозлик комбинатининг иккинчи навбати ва бошқа қатор объектлар қурилишида қўлланиш қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этишни яхшилаш, қурилиш муддатларини қисқартиришга олиб келди. Аммо бу прогрессив усул кенг оммалаштирилмаган. Қурилишларнинг партия ташкилотлари бу соҳада кўп иш қилишлари керак.

Қурилишларда, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарида бракнинг кўплиги қурилиш ишининг ривожланишига қаттиқ салбий таъсир қилмоқда. Кўпинча уй-жойлар ва маданий-маиший муассасалар қурилишида пардозлаш ва санитария-техника ишларининг сифати паст бўлади. Бунинг оқибатида жуда кўп ишлар қайта қилинмоқда. Бракнинг содир бўлишида лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлашда камчиликларга йўл қўйган лойиҳачиларнинг ҳам айби бор.

Докладчи кадрлар билан ишлашнинг аҳволи ҳақида батафсил тўхталиб ўтгач қуйидагиларни айтди:

— Капитал қурилиш суръатларини янада ошириш, сифатини яхшилаш, қурилиш-монтаж ишлари таннархини камайтиришда коммунистлар авангард бўлишлари керак. Ҳозир область қурилиш ташкилотларида 13 мингга яқин коммунист меҳнат қилмоқда. Бу — катта куч. Бошланғич партия ташкилотлари маъмуриятнинг хўжалик фаолияти устидан назорат олиб бориш ҳуқуқидан актив фойдаланишлари керак. Улар қурилиш аҳволи билан чуқур шуғулланишлари, қурилиш ишлаб чиқаришининг барча участкаларида партия таъсирининг кучайиши учун коммунистларни жой-жойига қўйишлари керак. Қурилиш бошланғич партия ташкилотларининг барча ташкилотчилик ва сиёсий фаолияти Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленуми қарорларини амалга оширишга қаратилиши керак.

Область партия ташкилоти капитал қурилиш соҳасида жуда катта ишларни амалга ошириши зарур. Капитал қурилишни тубдан яхшилаш учун барча ресурсларни ишга туширилиши лозим бўлган объектларда тўплаш, янги ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида фойдаланишга топширишни таъминлаш керак. «Главташкентстрой» ишини яхшилашга алоҳида эътибор бериш зарур. Қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этиш, машина ва механизмлардан фойдаланишни яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича амалий чоралар кўриш керак.

Пойтахт области қурилишларида, дейди ўртоқ Бекаев, Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа тобора кенгаймоқда. Қурилиш ташкилотлари коллективлари 1968 йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан оширилган мажбуриятлар олишган, ҳозир эса ана шу мажбуриятларни шараф билан бажариш учун астойдил курашмоқдалар. Бинокорлар коммунистик қурилишнинг ҳал қилувчи участкаларидан бирида меҳнат қилишмоқда. Капитал қурилишнинг кескин яхшиланишига эришиш уларнинг муқаддас бурчи, шону шарафидир.

Чирчиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Ф. Ёқубов** ўзининг қўшимча докладида шаҳар партия комитети капитал қурилишига қандай раҳбарлик қилаётганлиги ҳақида гапирди. У Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленуми қарорларини амалга оширишда коммунистларнинг жуда катта роль ўйнаши лозимлигини таъкидлаб, йиғилиш қатнашчиларининг эътиборини шу масалага қаратди. Ўртоқ Ёқубов партия ташкилотлари хўжалик органларига етилган масалаларни ҳал қилишда кўрсатаётган ёрдамларини конкрет мисолларда айтиб ўтди. Қурилаётган ёки реконструкция қилинаётган корхоналар ва қурилиш ташкилотлари партия комитетларининг биргаликда йиғилишини ўтказиш практикаси йўлга қўйилди. Бундай йиғилишларда қурилиш билан боғлиқ бўлган жуда кўп масалалар оператив суратда ишчанлик билан ҳал қилинади.

Шу билан бирга ўртоқ Ёқубов қурилишда, айниқса Чорвоқ ГЭСи ва химия саноати корхоналари қурилишида йўл қўйилаётган камчиликлар ҳақида тўхталди. У капитал қурилишнинг кескин яхшилашга ёрдам берадиган қатор конкрет таклифларни олдинга сурди.

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X пленумининг қарорлари Чилонзор район партия ва хўжалик ташкилатларининг капитал қурилишини такомиллаштириш бўйича фаолиятларига асос қилиб олинди, — деди ўзининг қўшимча докладида Чилонзор район партия комитетининг секретари **О. Соқиев**. — Ҳозирги вақтда Чилонзорда фақатгина уй-жой ёки маданий-маиший муассасаларгина қурилмаяпти, бу ерда йирик саноат комплекслари ҳам қад кўтармоқда. Шунинг учун ҳам район партия ташкилоти капитал қурилишини яхшилаш йўлларини қатъийлик билан қидирмоқда.

Докладчи район партия комитети доимий бинокор кадрларни тайёрлаш, ташкилий-партиявий ва оммавий-сиёсий ишларни ҳамма жойда, айниқса қурилиш бошқармаларида яхшилаш бўйича аниқ тадбирларни ишлаб чиқди, деди. Район партия ташкилоти раҳбар ва инженер-техник ходимларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишга алоҳида эътибор бермоқда.

«Ташоблсельстрой» трестининг бошқарувчиси **Р. А. Мунавваров** ўзининг қўшимча докладида трестга қарашли механизациялашган кўчма колонналар иши ҳақида батафсил тўхталди. У қишлоқ қурилиши учун кадрлар тайёрлаш ва қишлоқ қурилишининг ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш билан боғлиқ бўлган қатор масалалар ҳақида тўхталиб ўтди. Трест кейинги икки йил ичида бирорта ҳам ёш мутахассис кадр олмади. Докладчи қишлоқ қурилишини мутахассислар билан таъминлашга эътибор бермаётганлиги учун республика Госпланини, профессионал-техника таълими давлат комитетини, олий ва ўрта махсус таълим министрлигини, шунингдек республика қишлоқ қурилиш министрлигини танқид қилди.

Қишлоқда йирик ишлаб чиқариш базасини яратиш қишлоқ қурилишини тубдан яхшилашга олиб келувчи муҳим омил ҳисобланади. Шу мақсадда йиғма темир-бетон, панеллар, металл конструкциялари ишлаб чиқарувчи қатор йирик корхоналар қурилмоқда. Механизациялашган кўчма колонналарда уйлар ва социал-маданий объектлар бўлган таянч базалари яратилмоқда. Бу кадрларнинг қўнимсизлигини камайтиришга ёрдам беради. Лекин, дейди ўрток Мунавваров, қишлоқ қурилишининг базасини ривожлантиришга ажратилаётган капитал маблағлар жуда кам ва бошланган қурилишни ўз вақтида тугатишни таъминлай олмайди.

Доклад ва қўшимча докладлар юзасидан бошланган музокараларда «Главташкентстрой» бошлиғи **В. С. Скребнев** биринчи бўлиб сўзга чиқди. Шу йилнинг апрель ойида, деди у, Главкамиз фаолияти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси ва республика Министрлар Советида муҳокама қилиниб, Главка бўлинмаларига амалий ёрдам кўрсатиш юзасидан қатор муҳим тадбирлар белгиланди.

Коллективимиз ҳақида қилинаётган бундай катта ғамхўрлик бинокорларни Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленуми қарорларини тезрок бажаришга руҳлантирмоқда. Апрель ойида март ойидагига қараганда анча кўп қурилиш монтаж ишлари бажарилди. Ўтган йилнинг шу давридагига қараганда уй-жой 7,5 процент, мактабгача болалар муассасалари 28,4 процент кўп фойдаланишга топширилди. Тўрт ой ичида 92 минг квадрат метр уй-жой, 980 ўринли болалар боғча ва яслилари қўлдан чиқарилди.

Бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари тўрт ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш планини 107,4 процент қилиб бажардилар, ўтган йилнинг шу давридагига қараганда йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш 23,5 процент, меҳнат унумдорлиги эса 16 процентга ортди. Асосий фондлар пландагига қараганда 1,5 баравар кўп фойдаланишга топширилди.

Конструкциялар ва буюмларнинг янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, янги техника ва илғор иш усулларини жорий қилиш бўйича анчагина ишлар қилинди. Эндиликда корхоналаримиз қурилишлар учун юзлаб хил йиғма темир-бетон конструкциялари ишлаб чиқармоқдалар.

Ўртоқ Скребнев Главка бўлинмаларида ҳали ҳам бартараф этилмаган катта камчиликлар ҳақида гапирди. Фақатгина 4, 153, 10-қурилиш трестлари, 2-уйсозлик комбинати пландагига қараганда 7,5 миллион сўм кам маблағ ўзлаштирдилар ва 45 минг квадрат метрга яқин уй-жой майдонини кам қурдилар.

Яқин вақт ичида ҳал қилиниши лозим бўлган қатор проблемалар бор, дейди нотиқ ўз сўзида, аввало маблағ билан таъминлаш масаласида тартиб ўрнатиш керак. Айрим министрликлар ва идоралар бажарилган иш учун ҳақни ўз вақтида тўламаётганлиги оқибатида кўпчилик трестларнинг молиявий аҳволи жуда оғирдир. Биз лойиҳа-смета ҳужжатлари ёки қурилиш майдонлари билан таъминланмаган объектларни пландан чиқариб ташлаш масаласини бир неча марта қўйдик. Лекин бизнинг мулоҳазаларимиз инобатга олинмади. Оқибатда 1968 йилда қурилиши белгиланган жами 100 миллион сўмлик объектлар учун ҳужжатлар ўтган йилнинг 1 сентябригача бизнинг қўлимизга тегмади. 1 январга келиб эса лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланмаган, қурилиш майдони белгиланмаган объектлар 60 миллион сўмни ташкил этди. Шундай камчилик туфайли бинокорлар қурилиш учун қайси материалдан қанча керак бўлишини аниқ ҳисоблаб чиқа олмадилар. Натижада ҳозир бизга 20 минг тоннадан кўпроқ металл етишмаяпти.

Сўнгра нотиқ Главка, трест ва бошқармалар партия ташкилотлари капитал қурилишни яхшилаш юзасидан амалга ошираётган тадбирлар ҳақида гапирди.

Ўзбекистон ССР Архитекторлар союзи правлениесининг раиси **А. Б. Бобохонов** ўз нутқини шаҳар ва қишлоқ аҳоли пунктлари қурилишини архитектура томонидан безаш ва тўғри планировкалашнинг аҳамиятига бағишлади. У шаҳарларни реконструкция қилиш ва шаҳар типидаги посёлкаларни қуришни бош план асосида олиб бориш лозимлигини таъкидлади. Лекин областдаги 9 шаҳардан 5 тасигина, 16 та посёлкадан бор-йўғи 2 та посёлкагина ўзининг бош планига эга. Колхоз ва совхоз посёлкалари учун лойиҳа-планировка ҳужжатларини тайёрлаб беришнинг аҳволи бундан ҳам ёмон.

Нотиқ уй-жой кварталларини архитектура жиҳатидан турли-туман қилиб безаш лозимлигини алоҳида кўрсатиб ўтди. У лойиҳалаш илмий-тадқиқот ва қурилиш ташкилотлари учун юксак малакали архитектор кадрлар тайёрлашни кенгайтириш, архитектура ва шаҳар қурилиши билан шуғулланадиган махсус илмий-тадқиқот институти ташкил этишни таклиф қилди.

«Чарвак ГЭСстрой» комплекс бригадасининг раҳбари **М. И. Мурашов** минбарга чиқади. Чорвоқ ГЭСининг биринчи икки агрегати 1970 йилда ток бериши керак. Бинокорлар ва монтажчилар шунга эришиш учун зўр ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар, дейди ўртоқ Мурашов. Албатта, ишимизда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Ёрдамчи пудратчи ташкилотлар, айниқса «Гидроспецстрой» портлатувчилари бинокорлар учун зарур иш фронтини ўз вақтида яратиб беришмаяпти. Бунга барҳам бериш учун барча ташкилотлар графикка қатъий амал қилишлари лозим. Шундай қилингандагина давлат планларигина эмас, ҳатто зиммага олинган юксак мажбуриятлар ҳам шараф билан бажарилади. В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш имкони туғилади.

Чирчиқ электрохимия комбинатининг директори **В. Қодиров** ўз нутқида комбинатни реконструкция қилиш, бу ерда янги ишлаб чиқариш қувватларини қуришни тезлаштириш масалаларига тўхталиб ўтди. 160-қурилиш тресети корхонамизнинг бош пудратчиси ҳисобланади. Бир вақтлар пешқадам ҳисобланган бу трест кейинги йилларда сусткашликка йўл қўймоқда. У корхонамизда қурилиш ишларининг белгиланган муддатларда тугалланишини таъминламаяпти. Оқибатда қишлоқ хўжалигининг турли тармоқлари учун жуда ҳам зарур бўлган минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш орқага сурилмоқда.

Ҳозирги вақтда, дейди ўрток Қодиров, жуда кўп асбоб-ускуналарни ўрнатиш керак. Уларни аллақачон қурилиш майдонига келтириб қўйганмиз. Лекин бу агрегатлар ҳамон ўрнатилмаяпти, чунки қурувчилар объектларни муддат ўтиб кетганлигига қарамай қўлдан чиқармаяптилар.

«Главташкентстрой»га қарашли 1-строймеханизация тресети партия комитетининг секретари **А. К. Позняков** ўз сўзида трест партия ташкилотининг иш тажрибаси билан ўртоқлашди. Сўзга чиққан 159-қурилиш тресети 10-бошқармаси коммунистик меҳнат бригадасининг раҳбари **В. И. Шошин** ўзи бошчилик қилаётган бинокорлар коллективи меҳнатда эришаётган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилди. 3-қурилиш трестининг бошқарувчиси **Л. Я. Пикман** Тошкентда капитал қурилишни яхшилаш билан боғлиқ бўлган қатор таклифларни ўртага ташлади.

Бекобод цемент комбинати ярим асрдан бери маҳсулот бермоқда, деди йиғилишда сўзга чиққан шу корхона директори **Т. Тошпўлатов**. Шу вақт ичида завод ярим кустар корхонадан бинокорлик материаллари саноатининг замонавий асбоб-ускуналар билан қуролланган йирик комбинатига айланди. Бунга корхонани тинмай реконструкция қилиш, ишлаб чиқариш қувватларини муттасил ошириб бориш туфайли эришилди. Нотиқ ўз сўзида беш кунлик иш ҳафтаси жорий қилиниши муносабати билан комбинат ишчи-хизматчилари, Бекобод шаҳар меҳнаткашларининг маданий дам олишини яхши йўлга қўйиш борасида дуч келинаётган камчиликларга тўхталиб ўтди. Шу билан бирга у Бекобод шаҳрини реконструкция қилишни яхшилаш, бу соҳада бир хилликка хотима бериш, уй-жой кварталларини архитектура жиҳатидан ҳар хил қилиб безаш лозимлигини уқтирди.

Йиғилишда муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

ЯШИЛ БОЙЛИК

Бутун Россия Марказий Ижроия Комитети В. И. Ленин имзолаган «Ўрмонлар ҳақида»ги Декретни қабул қилган кунга 50 йил тўлди. Ярим аср мобайнида Ўзбекистон ўрмон хўжалиги ҳам катта йўл босиб ўтди.

Ҳозирги вақтда республиканинг давлат ўрмон фонди 4,8 миллион гектарга боради, шу жумладан 937 минг гектарни дарахтзор ва ярим бута дарахт майдонлари эгаллайди. 35 йирик ўрмон хўжалиги, 3 заповедник, Фарғона муҳофаза ишлари марказий бошқармаси ишлаб турибди.

Ўрмончилар дарахт ўтқазадиган машиналар, ўтқазилган кўчатларни парвариш қилувчи агрегатлар каби янги техника билан қуролландилар. Бухоро, Қашқадарё, Фарғона, Сирдарё областларида барпо этилган ва кўп километрга чўзилиб кетган кўм-кўк дарахтзорлар чўл шамолларидан иҳота қилувчи кучли ғов бўлиб қолди. Суғориш каналлари ёқасида уларни сув эрозиясидан ҳимоя қилувчи, сувнинг буғланиб нобуд бўлишидан сақловчи дарахтзорлар пайдо бўлди. Шаҳарлар, посёлкалар, аҳоли яшайдиган пунктларда кўп дарахтлар ўстирилмоқда.

ИРОҚ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Ироқ қишлоқ хўжалик ва ер ислоҳоти министри Абдил Карим Фархон бошчилигидаги мазкур мамлакат делегацияси Тошкентга келди. Меҳмонлар уч кун давомида Ўзбекистонда суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш ва қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқариш аҳволи билан танишадилар.

27 майда делегация аъзоларини Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри Н. Ж. Худойбердиев қабул қилди.

Меҳмонлар Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институтида бўлдилар. Ана шу илмий марказ олимлари ерларни суғориш ва мелиорацияни ривожлантириш, сув хўжалиги иншоотлари қуриш соҳасида ўзлари олиб бораётган ишлар тўғрисида меҳмонларга гапириб бердилар.

Худди шу куни Ироқ қишлоқ хўжалик министри Абдил Карим Фархон ва унинг ҳамроҳлари республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида, Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институтида бўлдилар.

(ЎзТАГ).

БУНДАЙ кўркам турар-жой бинолари пойтахтимизнинг Оқтепа массиви жамолини очиб турибди. Қўли гул бинокорларимиз қурилиш суръатини тобора тезлаштириб, тошкентликларга кўплаб янги бинолар армуғон этишяпти.

Э. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОНДА ТОЖИК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

Ф. МУҲАМАДИЕВ,
тожик ёзувчиси.

«ОСМОН ЙИРОҚ, ЕР ҚАТТИҚ»

(«ПОРТЛАШ ЮЗ БЕРМАДИ» ҚИССАСИДАН ПАРЧА).

Маҳбус олдинга бепарво тикилган ҳолда букчайиб ўтирарди. Ҳеч нарсани тан олмас, ҳеч нарсани инкор қилмас эди. У майорнинг гапларини эшитаётганлигига ишониш қийин эди.

Сафаров сабр-чидам билан қайтарарди:

— Сизга ростини айтишни маслаҳат бераман. Шундай қилсангиз, гуноҳингиз енгиллашган бўларди.

Чол жонланди. У ёшланаётган кўзларини артди, сув сўради.

Стакан қоқ суяк бармоқларида титрарди. Маҳбус қўрқа-писа ҳўплади. Сув тўкилиб кетди. Ярқироқ томчилар соқолига илиниб қолди.

Хотамбой Ҳамидов? — сўради майор.

Қоровул бош ирғади.

— Кўпдан бери бу касб билан шуғулланасизми?

— Қайси касб? — зўр-базўр сўради Ҳамидов.

— «Жиян», «депутат»ларга хизмат қилиш.

Ҳамидов жимиб қолди. Ўз фикрларини бир жойга тўплар экан, бутун ҳаёти кўз олдида гавдаланди. Унинг бемаъни ва жирканч ҳаёти душманлик ва қўрқув ичида ўтди.

Уни шу йўлга бошлаган киши аллақачонлар тупроққа айланган. Лекин, Ҳотам қанча уринмасин, унинг на дини, на миллатини била олмади. Уни Туронов деб чақиришарди.

...Совет ҳокимияти барпо бўлаётган йиллар эди. Ўрта Осиё республикаларида босмачиларнинг ваҳшийликлари давом этар, аммо кунлари битай, деб қолган эди.

Ҳотам отаси ҳалок бўлгач, шаҳарга кетиб қолди, дўстларидан бириникида яшайбошлади. Хўжайин олтин олиб-сотиш билан шуғулланарди. Тунлари уйига қандайдир кишилар, кейин маълум бўлишича, контрабандистлар келишарди.

Кунларнинг бирида Туронов ҳам шу уйнинг меҳмони бўлди. Кетиши олдидан Ҳотамбойнинг елкасига самимий уриб, уни четга чақирди.

— Кимнинг ўғли эканлигингни биламан. Бошинг бутун йигит экансан, отанг изидан бормадинг. Эндиликда кураш усулларини ўзгартириш керак.

Улар узоқ вақт гаплашишди. Туронов хайрлашар экан, ўзига Ҳотамнинг ёрдамига муҳтож эканлиги, улар албатта учрашишларини айтди.

Бойвачча руҳланиб кетди. Кўп ўтмай Туронов унга инглиз валютасида катта пул ва қурол юборди.

Ҳотамбой топшириқлар кутарди. Ойлар ўтди, уни эсдан чиқариб юборишганга ўхшарди. Шундан кейин у Баландтепага қайтиб келди. Ҳатто колхозга кирди, уйланди.

Кутилмаганда Туронов пайдо бўлди. У Ҳотамбойга илгаригисидан ҳам кўпроқ пул бериб, бунинг эвазига шаҳарга кўчиб боришини талаб қилди.

Ҳотамга хотини халақит берарди. Хотини янги ҳаётга интилар ва ҳатто комсомолга кирмоқчи ҳам бўлганди. Кунларнинг бирида у уйга юзини очиб келди, паранжисини ёқиб юборганлигини айтди. У аёлларнинг тенг ҳуқуқлилиги ва бошқа шу каби нарсалар ҳақида кўп гапирарди.

Йўқ, бундай хотин Ҳотамга керак эмасди. Бунинг устига шаҳардаги ошнасининг жиянига уйланиш умиди ҳам унда сўнмаган эди. Худога шукурки, бу қиз ўн тўрт ёшга кирди.

Шундай қилиб, бойвачча хотинини заҳарлади. Аммо янглишиш оқибатида якка-ягона ўғли ҳам онаси билан ҳаётдан кўз юмди. Яқин одамларнинг ўлими Ҳотамнинг шаҳарга кетишига баҳона бўлди. Оғир мусибатларга тўла уйда қолиш Ҳотам учун жуда оғир эканлигини ҳамма тушунарди.

Ҳотам Туроновнинг қайси разведкага хизмат қилаётганлигига қизиқмаган ҳолда, унинг турли топшириқларини бажараверди.

Кунларнинг бирида махфий учрашув жойига Туронов ўрнига бошқа киши келди. У Туронов чегарада ўлдирилганини, лекин бу нарса бойвачча учун аҳамиятсиз эканлигини айтди. Ҳақиқатан ҳам хўжайиннинг алмашиши Ҳамидовга ҳечқандай ёмонлик келтирмади. Совет ҳокимиятидан норози кишиларни ким учун танлаш, айниқса диндорлар кайфиятига таъсир қилиш учун улар ўртасида турли шов-шувларни ким учун тарқатиш кераклиги билан ҳам қизиқмади.

У шариат буюрганидек, ҳар куни беш маҳал бўлмаса ҳам ундa-бунда намоз ўқирди. Ҳаётидан мамнун эди, Чўнтагида доим пули кўп бўларди. Тўйиб овқатланарди, у айтганидек уруш йилларида ҳам шоҳона яшаган эди. Бундан ташқари, ўзининг янги хўжайинларига ёрдам кўрсатиш билан отаси руҳини ҳам шод этарди.

Турмуши шундай ўтаверди. Айрим вақтларда жуда зерикарди. Одамлар орасида якка-ёлғиз, уларни тушунмас, одамлар эса уни тушунишмасди. Шу ваҳимали, юрак бағирни эзадиган ғамғуссадан халос бўлиш учунароққа ружу қўйиди.

Гоҳи-гоҳида ўзининг янги ҳаётга қаршилик қилиш бемаъни эканлигини тушунарди. Ўзини жуда катта дарё лабига олиб келиб, унинг сувини бутунлай қуритиш, симиришни буюришгандай туюларди унга. У сувни тўхтовсиз ичар, симирар, лекин сув барибир яна кўпаяр, тўлқинлар отилиб, уни шу онда ғарқ қилгудай бўларди. Охирида шу тўлқинлар уни ғарқ қилди...

Тушкунликка тушган, ҳорғин ҳолда ўтирарди у давлат хавфсизлиги офицери олдида. Ҳаммаси учун жавоб бериш керак. Ер қаттиқ, осмон йироқ, ҳеч қаёққа қочиб кетаолмайсан, деб ўйларди у.

Ҳамидов яна стаканни тўлдиришни илтимос қилди. Майор олдига графинни суриб қўйди.

Маҳбус стаканга сув қуяр экан, айрим столча ёнида ўтирган стенографистка дам олди. Сўнгра тергов яна давом этди.

Бундан бир ярим йил бурун конда иш қизиб кетганди. Бу ерда нима қазиб олинаётганини Ҳамидов дарров билаолмади. Билганидан сўнг эса бу ҳақда хўжайинларига хабар берган эди, Ҳотамни топшириқларга кўмиб ташлашди. Уларни коннинг қуввати, табиий бойликни қазиб чиқариш усуллари, ташиш, ишчи кучи миқдори, инженер-техник персонал ва бошқа шунга ўхшаш масалалар қизиқтирарди. Албатта бир кишининг шунча топшириқни уддалай олиши амри маҳол эди. Шундан сўнг горизонтда Акбар — «депутат» пайдо бўлди...

— Сизнинг лақабингиз «амаки» ми? — кўз қирини ташлаб деди майор.

— «Амаки», — ноилож тан олди маҳбус, ҳикоясини давом эттираркан.

«Депутат» ҳақида у нима биладн? Акбарга ўхшаш кишилар ҳар қандай одам қўлида чалинаверадиган музика асбобига ўхшайди. Уттизинчи йилларда отаси қулоқ қилиниб, оиласи билан Шимолий Кавказга бадарға этилди. Отаси у ерда қирқинчи йилда ўлди.

Фашист босқинчилари Кавказга яқинлаша бошлагач, Акбар улар томон шошилди. Гестапода хизмат қилди. Немислар билан бирга қочди. Маҳфий мактабда ўқиди.

Гитлер Германияси мағлубиятга учрагач, америка разведкаси у билан қизиқиб қолди. Узоқ Шарқ орқали уни яна Совет Иттифоқига ташлашди, тожик ва араб тилларини яхши билгани учун яшаш жойи қилиб, Ўрта Осиёни танлашди. Чол буларнинг ҳаммасини Акбарнинг сўзидан билиб олди.

Ҳамидов Акбарга ҳужжатлар топиб бериб, уни ишга жойлаштириши керак эди. Акбарнинг ташқи қиёфаси тентаксимон Насимга ўхшашлиги унга нима қилиш кераклигини кўрсатди. Ҳамидов Баландтепага бориб, қандайдир баҳона билан Насимни олиб кетишга қарор қилди. Тасодиф ёрдам берди. Насим дарахтдан йиқилиб тушди. Уни Ҳамидов назорати остида касалхонага юбордилар.

Шаҳар четида Ҳотам бу ёғига ўзлари етиб олишларини шоферга айтиб, машинани тўхтатди. Насимни эса гўё ўзининг кулбаси турган тоққа томон бошлаб кетди.

Кеч бўлиб қолган эди. Тез орада ҳаммаёқ қоронғилашди. Ҳотам Насимни ўнғайлик билан жарга итариб юборди. Чол Насимнинг ҳужжатларини Акбарга берди. Бундан кейинги воқеаларнинг ҳаммаси улар учун ўнг келди.

Чол эртаси эрталаб Акбарни руҳий касаллар шифохонасига олиб келди. Унинг боши қонаган ва ифлос латталар билан ўралган эди. Улар шифохонада машҳур психиатр профессор Чуприннинг қандайдир илмий сессияга кетганини эшитиб, хурсанд бўлишди.

Шифохонадан чиққач, Акбар вақтинча беркинишга қарор қилди. Ҳамидов уни унча қидиришмаётганлигига ишонч ҳосил қилгач, шаҳарга қайтиб келди. Тўғри, бирорта ҳамқишлоғи билан учрашиб қолиш хавфи бор эди. Лекин Акбар жуда ҳушёр эди. бунинг устига Насим билан ташқи ўхшашлиги жуда қўл келарди. Ҳеч кимни танимаслиги ва беҳуда гап сотишини касаллигидан кўришарди.

У ресторанга жойлашиб олгач, ишга киришди, кўп ўтмай кон ҳақидаги маълумотларга эга бўлди. Ташаббус аста-секин Акбар қўлига ўтди. Эндиликда Ҳамидов бошқа ҳеч ким билан алоқа қилмаган ҳолда унинг топшириқларини бажара бошлади. Ҳатто пулни ҳам Акбардан оладиган бўлди.

Акбар ҳамқишлоқ сифатида гоҳи-гоҳида Ҳамидовнинг олдига кириб турарди. Кунларнинг бирида, у инженерлардан Восеев ва Бўроновлар маъдан қазишнинг янги усулини ишлаб чиқаётганликларини айтди. Акбар қандай бўлмасин, ишлаб чиқариш ҳужжатларини қўлга туширишга қарор қилди.

Кўп ўтмай, шундай ҳам бўлди. Ресторанниг ёзлик павильонига ўрнатилган микрофонлар инженер Восеевнинг кон кассири билан суҳбатини ёзиб олди.

Эртасига улар фақат ўзларига маълум сўқмоқ йўл билан йигирма саккизинчи километрга чиқдилар. Кассирнинг қачон шаҳардан қайтиши уларга аниқ маълум эди. Тўғри, кассир бироз ушланиб қолди, аммо у пулни олиб конга шошарди, албатта.

Ҳаммаси улар кутганидек бўлиб чиқди.

Қатъийлик билан ҳаракат қилиш керак эди. Шу онда бошқа машина келиб қолиши мумкин, ўшанда ҳамма иш барбод бўлади.

Газик михларга урилиб, тўхтади. Кассирнинг қуролсиз эканлигини Акбар биларди.

— Буни қаердан билибди? — сўради Сафаров.

Маҳбус довдираб қолди.

— Мен билмайман...

— Сиз ўйлаб кўринг, эсланг, — таклиф қилди Сафаров.

Ҳамидов яна сувга қўл чўзди. Балки, бу билан ўз фикрларини бир жойгатўплаб, вақтдан ютмоқчи бўлгандир...

ТОЖИКИСТОН рақс ансамбли «Лола» кўрсатаётган номерлар кенг ўзбек томошабинларига манзур бўлмоқда. Суратда: «Лола» ансамбли солистлари Хосиятхон Боева ва Минор Алибоев «Учрашув» рақсини ижро этмоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

Файзулло АНСОРИЙ

БАҲОР

Сархуш этди мени сайри боғ,
Муаттар ҳид уфурди сабо.
Ҳар гулзорни этардим сўроқ—
Нур ташлади ўзи —
шамчироқ.
Булут кўксин чок этди баҳор,
Ҳилол бўлди елкамда пайдо.
Зимистонга йўқ сабру қарор,
Тилла кузга шайдоман, шайдо.

У қор қиши, ё ёз қуёши,
Ё тангалар сочган зар кузак,
Шу баҳордир фасллар боши,
Навбаҳорнинг нашъаси бўлак.
Азиз юртим — гўзал диёрдир,
Ҳамма фасли менга баҳордир.

Тожикчадан Гулчеҳра ЖЎРАЕВА
таржимаси.

Калинин районидаги Оржоникидзе номли колхозда бу йил қулупнайдан мўл ҳосил етиштирилди. Колхозчилар шаҳар меҳнаткашларига ҳар куни кўплаб қулупнай жўнатмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) колхозчилардан Аҳмаджон Нурматов, Мирсодиқ Муҳсинов ўз далаларида етиштирилган қулупнайни термоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ГОРЬКИЙ ВА СОВЕТ МЕДИЦИНАСИ

Совет адабиётининг асосчиси Максим Горький табиёт фанларига, айниқса биология ва медицинага катта қизиқиш билан қараган. Бу қизиқиши унинг ёзувчилик фаолияти билан чамбарчас боғлиқдир.

Улкан адиб Ватанимизнинг катта шифобахш даргоҳларида медицинага тааллуқли чора ва тадбирларни амалга оширишда медицина ходимларига яқиндан ёрдам берган.

Максим Горькийнинг ташаббуси билан мамлакатимиздаги улкан медицина базаси — Бутуниттифоқ экспериментал медицина институти ташкил топади. Бу улкан институтнинг барпо этилиши ҳақидаги Горькийнинг таклифини партия ва ҳукуматимиз 1931 йили маъқуллади.

Горький кўпгина медик олимларни шахсан танир ва ёзишиб турар эди.

Горький, жумладан, улуғ рус патологи профессор В. М. Бехтеревнинг лекцияларини мароқ билан тинглайди. У И. М. Сеченовнинг «Бош мия рефлекси» классик асарини, шунингдек бир қатор машҳур медик олимларнинг асарларини ҳам қунт билан ўрганган. Алексей Максимович машҳур ёзувчи сифатида танилгач эса 1899 йили улуғ физиолог И. М. Сеченовни Нижний Новгородга таклиф қилади. Сеченов шаҳар аҳолиси ўртасида табиатшунослик фанларига асосланган қизиқарли лекциялар билан чиқади.

Максим Горькийнинг шахсий кутубхонасида медицинага тааллуқли китоблар жуда кўп учрайди.

1917 йилнинг апрель ойида «Ижобий фанларни ривожлантириш ва кенг ёйиш Ассоциацияси» ташкил топади. Горький унга вице-раис қилиб сайланади ва улкан «биология институти»ни ташкил қилиш ташаббуси билан чиқади. Горькийнинг бу фикри инсон организмини атрофлича ва мустаҳкам ўрганиб чиқишга қаратилган эди. Бутуниттифоқ экспериментал медицина институти ташкил этилиб, улуғ ёзувчининг нияти амалга ошади, институтга эса Горький номи берилади.

Унинг шахсий ташаббуси билан революциянинг дастлабки йилларида медицина олимларининг ҳаётини яхшилашга қаратилган марказий комиссия тузилган эди. Унинг раиси сифатида ҳам А. М. Горький олимлар ва медицина ходимлари орасида катта ҳурмат қозонди.

Горький айниқса атоқли олим Иван Петрович Павловга катта ҳурмат ва ғамхўрлик билан қарарди. Павловнинг дунёга машҳур бўлган лабораториясидаги ишларни нормал суръатларда олиб бориш учун шарт-шароитлар яратиб берарди.

Горький СССР га қайтиб келганидан сўнг ҳам совет соғлиқни сақлаш бўлимлари ва аҳоли ўртасида медицина масалаларини тушунтириб боришга қаратилган кўпгина муҳим проблематик мақолалар билан чиқади. 1933 йилнинг ўзидаёқ «Бизнинг ютуқларимиз» журналида медицина ва биологияга тааллуқли бўлган ёзувчининг 25 та мақоласи босилиб чиқади.

Ватанпарвар ёзувчи чет эл матбуотида ҳам Совет Иттифоқининг медицина фанларида эришилган ютуқларни ёритишга ғамхўрлик қиларди. Экспериментал медицина институтининг ташкил қилиниши муносабати билан Горький ўзининг «Фан ҳақида» мақоласида совет соғлиқни сақлаш системасини капиталистик жамият соғлиқни сақлаш системасидан афзаллигини аниқ ва асосли далилларга ёндошгани ҳолда кўрсатиб беради.

Горький шундай деб ёзади: «Дунёда ҳамма нарса каби, капиталистлар учун бемор ҳам фойда келтирувчи асослардан бири бўлиб хизмат қилади, чунки шифохоналар бойларга катта маблағ келтиради, шаҳар гигиенаси ва турар-жой бинолар эса уларга ҳеч нарса бермайди». Сўнгра у бу системага қарама-қарши совет медицина системасининг афзаллиги ҳақида қуйидагича мазмунда ёзади: «Совет медицинаси эндиликда касалликларни даволашгина эмас, балки одамларнинг соғлиғини сақлашга ва инсон организмини мустаҳкам, соғлом бўлиши учун курашмоқда. Бу мақсадни фақат социалистик давлатгина ўз олдига қўйиши мумкин. Чунки, бу системада қарама-қарши синфлар йўқ ва меҳнаткашлар ўртасида одамни одам томонидан эксплуатация қилиш ҳоллари учрамайди».

Улуғ Максим Горькийнинг совет соғлиқни сақлаш системасининг ривожланишига бўлган талаблари ва унинг медицина фанларини такомиллаштириб боришга қаратилган кўпгина илмий ишлари ва фойдали маслаҳатлари ҳозирда ҳам ишимизга ёрдам бермоқда.

А. ХАРАТЬЯН,
медицина фанлари кандидати.

БИР КОЛХОЗ ҚУРИЛИШЛАРИ

Колхозлараро қурилиш ташкилоти «Ўнбеш овул» қишлоғида 120 минг сўмлик марказий устахона қурилишини бошлаганига кўп вақт ўтгани йўқ.

Бу устахона фойдаланишга топширилганда колхозчилар беҳад хурсанд бўлишди, чунки Энгельс номли колхозда аввал қишлоқ хўжалик техникасини сақлайдиган шинам жой йўқ эди. Эндиликда эса 30 та пахта териш машинаси, 40 та ҳар хил агрегат янги устахонада сақланмоқда. Слесарлик, электр пайвандлаш, токарлик билимлари, шунингдек эҳтиёт қисмлар учун алоҳида хоналар мавжуд. Унда қишлоқ механизаторларининг маданий-маиший ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароит муҳайё. Сартарошхона, ошхона, қизил бурчак, кутубхона ва зал улар хизматида.

Колхозчи ва механизаторлар учун уй-жой қуриб бериш ҳам тобора яхшиланмоқда. Кейинги бир йил мобайнида 36 колхозчи оиласи янги уйларга кўчиб кирди.

— Меҳнат учун қанчалик қулай шароит яратилса, — дейди колхоз партия комитетининг секретари ўртоқ В. Афанасьев, — иш унуми шунчалик ошиб боради. Буни ҳисобга олиб, бу йил ҳам хўжаликда замонавий типдаги турар-жой ва маданий-маиший объектлар қуришни кўзда тутганмиз. Буларнинг ҳаммасида Ўрта Чирчиқ район колхозлараро қурилиш ташкилоти катта ёрдам бермоқда.

Ж. ХОЛМАТОВ.

ҒАМХЎРЛИК

10-авторемонт заводида ишчи-хизматчиларнинг дам олиш кунлари кўнгилдагидек ўтмоқда. Авторемонтчилар тоғларга саёҳатга боришяпти, оромгоҳларда мириқиб ҳордиқ чиқаришяпти.

Яқинда корхона маъмурияти шу мақсад учун олти минг сўм пул ажратди. Тоғ яқинида туристик база ташкил этишга тайёргарлик кўрилмоқда. Бундан ташқари, икки кунлик дам олиш вақтида балиқ ови ташкил этиляпти. Тошкент денгизига коллектив равишда бориш режалари ҳам тузилган. Қайиқ, палатка, ва шу каби анжомлар тахт қилиб қўйилди.

Заводда спорт ишлари ҳам дуруст олиб борилмоқда. Кўп ишчилар бўш вақтларини спорт майдончаларида ўтказишмоқда.

Шунингдек, теннис, шахмат-шашка, волейбол тўгараклари ҳам ишлаб турибди. Спорт шинавандалари ўртасида ўзаро мусобақалар тез-тез ўтказилаётир. Э. Мирсодиқов, А. Рустамов, У. Исоқов каби ишчилар ўзлари шуғулланаётган спорт турлари бўйича яхши натижаларга эришишяпти.

Кўнгилли дам олиш ишлаб чиқаришга ҳам ижобий таъсир қилмоқда.

Э. ЮСУПОВ.

АРМИЯ ВА ХАЛҚНИНГ БУЗУЛМАС БИРЛИГИ

Партия ва ҳукуматимиз Советлар мамлакатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш борасида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. КПСС Марказий Комитети Пленумининг шу йил 10 апрелда қабул қилган қарорида шундай дейилади: «Ватаннинг сиёсий, иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш... партия билан бутун совет халқининг энг муҳим вазифасидир». Армия ва халқнинг бузулмас бирлиги Ватан мудофаа қудратининг энг асосий омилларидан биридир.

Социалистик Ватанни ҳимоя қилиш совет кишиларининг муқаддас бурчи, жонажон иши ҳисобланади. Мақсад ва маркс-ча-ленинча идеология бирлиги коммунизм ишига садоқат, халқлар дўстлиги, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми барча кишиларимизга, шу билан бирга кўпмиллатли совет жамиятига характерли хусусиятлардир. Ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар, улар қайси миллатга мансублигидан қатъий назар, ягона мақсад сари курашаётирлар. Уларнинг иттифоқи мустаҳкамланиб, бузулмас куч бўлиб бормоқда. Бу иттифоқнинг аҳамияти халқнинг ўз армиясини мустаҳкамлаш юзасидан доимо ғамхўрлик қилишида, армияни социализм ғалабаларини ҳимоя қилиш учун керак бўлган ҳамма нарсалар билан таъминлашда яққол кўринади. Армия сафига меҳнаткашларнинг энг яхши вакиллари келиб қўшилмоқда.

Бизда ҳар бир оила ўз вакили Қуролли Кучларда хизмат қилишини энг юксак шараф деб билади. Айрим чақирилувчиларга нисбатан қонун бўйича бериладиган енгилликлардан воз кечиш бизда оммавий тусга кириб кетган.

Бу ўринда Ёқубовлар оиласининг ҳарбий комиссариятга ёзган қуйидаги хатини мисол қилиб келтириш мумкин: «Ўғлимиз Совет Армиясининг жангчиси бўлиши керак. Агар сиз уни бундай фахрли бурчдан маҳрум қилсангиз бизни қаттиқ ранжитган бўласиз».

Маълумки, уруш йиллари бутун оиласи билан ҳарбий хизматга жўнашдек ватанпарварлик анъанаси вужудга келган эди. Қўлда қурол ушлашни билган кишиларнинг ҳаммаси оммавий равишда ҳаракатдаги армия сафига, халқ қасосчилари қисмларига ва партизан отрядлари сафига кирганлиги армия ва халқ бирлигининг яққол намойишига айланди. Москва, Брест, Севастополь, Ленинград Сталинград, Одесса ва Киевнинг шонли ҳимоячилари кўрсатган қаҳрамонлик армия ва халқнинг матонати ва мардлиги мустаҳкам бирлигининг рамзи бўлиб қолди.

Экономика тараққиётидаги муваффақиятлар партия ва ҳукуматимизга Совет Қуролли Кучларини энг такомиллаштирган ракеталар, сув ости атом кемалари, товушдан тез учувчи самолётлар, жаҳонда энг қудратли танклар ва бошқа ҳозирги замон уруши талабларига жавоб берувчи жанговар техника билан таъминлаш юзасидан зарур чораларни кўриш имконини берди. Эндиликда армиямиз жаҳонда энг қудратли қуроллар билан таъминлангандир.

Мамлакатимиз экономикасининг ўсиши, армиянинг техникавий жиҳозланиши билан бирга армия ва халқнинг бирлиги тўхтовсиз ўсиб, мустаҳкамланиб янги чўққиларга кўтарилиб борди. Совет кишисининг маънавий қиёфаси ҳам ўсиб борди. Совет жангчилари ўз халқи билан бирга Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини, унинг келажак режаларини тўла равишда маъқуллаб қўллаб-қувватламоқдалар. Жангчиларимиз ўз мақсадлари ва ҳаёт маъносини партия ва халққа хизмат қилишда, ҳарбий қасамга содиқликда, деб тушунадилар.

Халқнинг армияга нисбатан зўр ҳурмати ва муҳаббатини жангчиларимизнинг давлат ҳокимиятининг юқори ва маҳаллий органлари фаолиятида иштирок этаётганлигида кўриш мумкин. Сўнгги сайловларда 10 мингдан ортиқ ҳарбий хизматчи СССР Олий Советига, иттифоқчи ва автоном республикалар Олий Советига, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайландилар. Давлатимизнинг олий органи — СССР Олий Советида депутатларнинг 3,7 процентини Совет Қуролли Кучлари жангчилари ташкил қилади. Депутат жангчилар хизматни ҳам аъло даражада бажаришади, жамоатчилик-сиёсий ишларни ҳам муваффақиятли олиб боришади. Офицер Г. П. Земляченко халқ ишончини қозонган ана шундай депутатлардан. У сайловчилар орасида актив иш олиб боради. Бундай депутатларни кўплаб келтириш мумкин.

Ўз навбатида маҳаллий партия органларининг раҳбарлари шахсий составнинг ҳаёти билан яқиндан танишмоқдалар улар ҳарбий хизматни қандай ўтаётганликларини билиб турибдилар. Партия органлари раҳбарларининг жангчилар билан учрашувлари яхши анъанага айланиб қолди. Кейинги вақтнинг ўзида, масалан, Тошкентдаги В. И. Ленин номли олий ҳарбий билим юртини Ўзбекистон Республикаси ҳукумати раҳбарлари келиб кўрдилар. Билим юртининг шахсий состави билан фан ва маданият арбоблари, ёзувчилар, артистлар, шаҳар саноати етакчи соҳасининг илғорлари учрашувлар ўтказдилар.

Айни чоқда билим юртининг ўқитувчилари ва курсантлари Тошкентнинг кўпгина корхоналарига бордилар. Уларни Октябрь революцияси номли завод ишчилари, Тошкент тўқимачилик комбинати ва бошқа корхоналарнинг ишчи-хизматчилари қувонч билан кутиб олдилар. Бу учрашувларда улар меҳнаткашларнинг ҳаёти ва илғор иш методлари билан, турмуши билан танишдилар.

Кейинги вақтларда курсантларнинг мактаблар билан оталик алоқалари анча жонланди. Курсантларнинг кўплари ҳарбий ватанпарварлик тарбияси бўйича штатсиз инструкторлар бўлиб ишламоқдалар, мактабларнинг комсомол ташкилотларига турли тадбирларни амалга оширишда яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Армия ва халқнинг бирлиги яна шунда намоён бўлмоқдаки, армия Ватанни қуролли ҳимоя қилиш вазифасини ҳал қилиш билан бирга ёшларни тарбиялаш ва ўқитиш мактаби ҳам ҳисобланади. Армия сафида хизмат қилган йиллари жангчилар ҳар томонлама билим оладилар ва жисмоний жиҳатдан пухта чиниқадилар. КПСС XXIII съездида таъкидланганидек, қуролли кучлар сафидан ҳар йили ўн минглаб яхши тайёрланган механизаторлар, дизелчилар, электриклар, бинокорлар ва бошқа мутахассислар халқ хўжалигига қайтиб бормоқда. Запасга бўшатилган минглаб жангчилар зарбдор қурилишларга йўл олмоқдалар.

Армия ва халқ ўртасидаги бузилмас дўстлиқ граждан ёшлар ўртасида совет жангчисининг жанговар касбига муҳаббат ва ҳурмат туйғуларини тарбиялашга ёрдам бермоқда. Ўтган юбилей йилида кўпгина ёшлар ўз ҳаётларини армия билан буткул боғлашга қарор қилиб, ҳарбий билим юртларига кирдилар.

Капиталистик мамлакатларда аҳвол бутунлай бошқача. У ерда аскарлар меҳнаткашларнинг кенг оммасига қарши иш тутадилар. Америка Қўшма Штатлари армиясини бунга мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу армиядан ўз мамлакатидаги ва қарам мамлакатлардаги озодлик ҳаракатларини бостириш қуроли сифатида кенг фойдаланилади. Америка армиясининг халққа қарши моҳияти қаҳрамон Вьетнам халқига қарши олиб борилаётган жирканч урушда равшан кўринмоқда.

Бизнинг Қуролли Кучларимиз — социализм мамлакатининг фахри, унинг ишончли соқчисидир. КПСС Программаси ва XXIII съезди қарорларига амал қилган партиямиз мураккаб халқаро аҳволни ҳисобга олган ҳолда армия ва халқ бирлигини, дўстлиги ва қардошлигини ҳар томонлама кенгайтириб ва мустаҳкамлаб бормоқда.

Полковник
И. СИДЕЛЬНИКОВ.

ЭНГ йирик шаҳар боғларидан бири — Ленин комсомоли номидаги боққа 30 йил тўлди. Бу соя-салқин, гўзал сайргоҳ сунъий кўл билан бирликда ёшлар томонидан коммунистик шанбаликларда бунёд этилган эди. Комсомоллар ВЛКСМнинг 50 йиллиги шарафига бу маданият ва истироҳат боғи майдонини яна 47 гектарга кенгайтиришга қарор қилдилар. Суратда: Ленин комсомоли боғида сайр вақти.

УзТАГ

Г. Пун фотоси.

ОЗОДАЛИК — ҲАММАМИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

Шаҳар аҳолиси ва шаҳар ижроия комитети кўкаламзорлаштириш бўлимининг ходимлари бу йил пойтахтимизнинг янада обод ва кўркам бўлиши учун озмунча меҳнат сарфлашмади. Улар маданият ва истироҳат боғларини, хиёбонларни, кўча ва майдонларни, ободонлаштириш ишларини кенг миқёсда олиб боришди.

Шу йил март ойида шаҳар партия комитети ва ижроия комитети ободонлаштириш ҳақида махсус қарор қабул қилди. Бунда шаҳарни тоза тутиш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан ойлик ўтказиш эълон қилинди.

Бу ойликнинг натижалари ёмон бўлмади. Пойтахтимиз аҳолиси бу ишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Шаҳримизнинг кўчаларига, маданият ва истироҳат боғларига, хиёбонларга 1 миллион 440 минг тупдан кўпроқ турли манзарали ва мевали дарахт кўчатлари ҳамда буталар экилди.

Шаҳримиздаги ёзнинг жазирама иссиғи тафтини қайтарадиган жуда кўп фонтанлар, сув ҳавзалари ремонтдан чиқарилиб, кўплари кенгайтирилди. Революция скверидаги айрим кўримсиз дарахтлар ўрнига доимо кўкариб турадиган дарахтлар ўтқазилди.

Шаҳримизда, янги қурилаётган уй-жой кварталларини кўкаламзорлаштириш ишига ҳам эътибор берилмоқда. Кўпчилик маҳаллалар ҳашар йўли билан ариқ бўйларига, анҳор чеккаларига манзарали дарахт кўчатлари экдилар.

Юқоридаги тадбирларни амалга оширишда Киров, Чилонзор, Октябрь район ижроия комитетларининг коммунал хўжалик бўлими ходимлари намунали ишладилар, кўчалар, ариқларнинг санитария ҳолатини яхшилашда ўз ҳиссаларини қўшдилар. Жумладан, Киров районидаги Энгельс кўчасида боғни обод қилиш, гвардия, Кисловодский, Уста Ширин ва бошқа кўчалар қиёфасини ўзгартиришда ҳар дам олиш куни район меҳнаткашларидан минг-минглаб кишилар қатнашди.

Бу ишларда «Узбексельмаш», асбобсозлик, подшипник, компрессор заводларининг ишчи-хизматчилари яхши меҳнат қилдилар. 17-шаҳар касалхонаси коллективи эса шифохона территориясини боққа айлантириш ишларини олиб боришяпти. Улар ойлик давомида 800 туп мевали дарахт, 1000 туп турли гул кўчатлари экишди. Касалхона ҳовлисига 50 дан ортиқ скамейка қўйилди.

Меҳнатсевар пойтахт аҳолиси Тошкентимиз чиройини очиш учун ана шундай меҳнат қилмоқда. Лекин айрим ташкилот ва муассасалар, баъзи кишилар ҳам борки, улар шаҳар ҳуснига доғ тушириб келмоқдалар.

ШАҲАР МАВЗУИДА

Айрим хонадонлар ўз уйларидан чиққан ахлатни кишилар кўп қатнайдиган йўлкаларга чиқариб ташлашади. Айниқса, бундай ҳолларни М., Уйғур, Сағбон, Боткин, Баранов ва бошқа кўчаларда, Чорсу ва Кўкчадаги трамвай линияси охирларида учратиш мумкин. Вокзал олдидаги майдонда ҳам кўпинча ахлат уюмларини, чиқиндиларни кўрасиз, уни тозалаб оладиган кишиларнинг эса қораси ҳам кўринмайди.

Баъзи ташкилотлар ўз маблағлари ҳисобига бир жойни ободонлаштириб, уни кўкаламзорлаштиришади, лекин бошқа бир ташкилот келиб, шу жойда қурилиш иши олиб боради-да, ишни ўлда-жўлда ташлаб, обод бўлган жойни харобага айлантириб, жўнаб қолади. Масалан, «Таштранспецстрой», «Узтеплосеть», «Строймонтаж» ташкилотлари ходимлари шундай қилишяпти.

Шаҳримиздаги кўпгина оқар сувларни ҳам қатор корхона ва ташкилотлар ифлослантириб юборишмоқда, чиқиндиларни тоза сув оқадиган ариқларга ташлашмоқда. Бундай ҳол дарахтларнинг қуриб, қолишига, шаҳарнинг ифлосланишига сабаб бўлмоқда. Бундан ташқари, кўпчилик хонадонлар ҳовлисидан оқиб ўтадиган ариқ сувлари ҳам шундай қилиниши туфайли ифлосланади.

Ёзнинг жазирама иссиқ кунлари бошланди. Миришкор деҳқонларимиз ёзнинг ноз-неъматларини пешма-пеш шаҳар аҳолисига келтира бошлайдилар. Бундан буён шаҳримизга деярли ҳар куни тонна-тонналаб ҳўл мевалр келтириб сотилади. Ҳўл меваларнинг чиқиндиларини ҳар қаерга ташламасдан, махсус жойларга ташланса, бозорлардаги санитария ҳолати бирмунча яхшиланади, ҳар хил касаллик тарқатувчи ҳашаротларнинг кўпайиши олди олинади.

Шаҳримизда кўпгина фаррошлар меҳнаткашлар ишга кетаётган пайтда кўчани чангитиб супуришни одат қилиб олишибди. Фаррошлар барвақт туриб кўчани супуришса бўлмайдими? Шу ҳақда кишиларнинг ўринли эътирозига эса Октябрь, Киров, Чилонзор район коммунал хўжалик бўлими вакиллари бефарқ қарамоқдалар. Улар фаррошлар ҳам ишни ҳамма касбдаги кишилар сингари кундуз соат 9 дан бошлашлари керак, дейишади. Шу ҳам гап бўлди-ю!

Тозалик ойлиги якунланди, лекин ойлик тугади, деб шу билан ишни тўхтатиш ярамайди! Ҳар бир шаҳарлик ўз шаҳрини обод ва кўркам бўлиши учун доимо қайғуриши керак. Бу — ҳар бир шаҳарлик учун ҳам қарз, ҳам фарздир!

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ОЛИМ ЮБИЛЕЙИ

Яқинда Тошкент политехника институтининг мажлислар залида химия технологияси процесслари ва аппаратлари кафедрасининг мудири, профессор Муҳаммад Иброҳимович Ниёзовнинг 60 ёшга тўлганлиги, педагогик ва илмий фаолиятининг 40 йиллиги муносабати билан тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

М. И. Ниёзов Ўзбекистонда олий таълимнинг ривожланишига салмоқли ҳисса қўшган олимлардан бири ҳисобланади. Ўртоқ Ниёзов Ўрта Осиё давлат университетида факультет декани, ректор ёрдамчиси, 1940—1946 йилларда эса республикамиз маориф министрининг ўринбосари, сўнг 17 йил мобайнида политехника институтининг ректори вазифасида самарали ишлади. 27 минг студент таҳсил кўраётган бу катта олий ўқув юрти эришган ютуқларда М. И. Ниёзовнинг ҳам ҳиссаси бор.

Тантанали кечани Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор Х. Боймуҳамедов очади. Юбилярнинг педагогик, илмий ва жамоат фаолияти тўғрисида химия фанлари доктори, профессор А. Маркман доклад қилди.

Ҳурматли олимни қардош республикалардан келган меҳмонлар, студентлар ва шогирдлари қизғин табриклашди.

З. САЛИМОВ,
техника фанлари кандидати,
Тошкент политехника институтининг катта ўқитувчиси.

ХУШХАБАР ЖАРЧИЛАРИ

ХАТЛАРГА ОБЗОР

ПОЧТАЛЬОН. Бу касб эгасини тилга олганингизда хат, газета ва журналлар тўла сумка кўтариб олган, хонадонларга хушхабар элтишга ошиқаётган кишилар кўз ўнгингизда гавдаланади.

Уни сиз ҳар тонг сабрсизлик билан кутасиз, очиқ чеҳра билан эски қадрдонлардек қарши оламиз, бир пиёла чойга таклиф этамиз, лекин у узр сўраб бошқаларга ҳам хушхабар элтиш лозимлигини айтиб, йўлга тушади. Номер ахтариб эшик қоқади.

Раҳматулла Нурматовни 2-«Оҳангарон» совхози ишчилари ҳурмат қилишади, унинг номини фахр билан тилга олишади. Қишлоқ почтальони ҳалол меҳнати, ширинсуханлиги билан элда обрў топганлардан. Ундан айниқса кексалар миннатдор. Раҳматулла ака пенсия ва нафақа пулларини ҳам эгаларига элтиб беради. У жамоатчи обуначи сифатида ҳам район алоқа ходимлари ўртасида танилган. Бу ҳақда редакциямизга ҳаваскор мухбир М. Саримсоқова ёзиб юборган. Т. Усмонов билан И. Кенжаев Бекобод районидаги 2-«Далварзин» совхози матбуот тарқатувчиси М. Иванова, А. Матилов эса тошкентлик почта ходими К. Ғуломованинг меҳнатсеварлигини улуғлаб юрак сўзларини изҳор этган.

КИОСКАЧИ. Эрта билан ишга отланганингизда сизга газета ва журналларнинг янги сонини қўлингизга тутқазишга ошиққан бу касб шайдолари тонг билан баравар уйғонади. Шаҳар транспортининг дастлабки пассажирлари қаторида иш жойига ошиқишади. Барвақт савдони бошлаб юборишади.

— Менга «Правда» билан «Тошкент ҳақиқати»дан беринг.

— «Крокодил»нинг янги сони келдими?

— Менга «Правда Востока» билан «Муштум»дан беринг.

— Марҳамат.

Эрта тонгда ҳар бир киоска олдида ана шундай сўзларни эшитасиз. Газетхонларга ҳамиша хушмуомалада бўлаётган киоскачилар жуда кўп.

Оққўрғон район марказидаги 2-киоска сотувчиси Гилминур Валетдинова, Хадрадаги 30-киоска сотувчиси К. Исҳоқовлар ҳалол меҳнат билан обрў топганлардан. Бу зиё тарқатувчилар ҳамиша планларини ошириб бажаришади, ҳамкасблари ўртасида ўрнак бўлмоқда. Коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак номга лойиқ иш қилмоқдалар. Т. Турғунбоев билан Т. Тўрақуловлар ана шу меҳнат шунқорлари ҳақида редакциямизга хабар қилишган.

Штатсиз мухбир У. Утаев ҳар куни 6—7 минг газета, 300 — 350 журнал сотаётган кекса киоскачи Ғаффор ака Сатторовнинг (у Чилонзор район алоқа бўлимига қарашли 35-киоскада ишлайди) меҳнатини улуғлаб редакцияга хабар ёзган.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР · ОДАМЛАР · ВОҚЕАЛАР

СОВЕТ РЕСПУБЛИКАЛАРИ ҲАФТАСИ

БАЙРУТ, 27 май. ТАСС мухбири П. Егоров хабар беради:

Байрутдаги Совет маданияти марказида совет республикалари ҳафтаси ўтказилди. Бу ҳафталикда Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг турист бўлиб келган бир группа аъзолари — Ўрта Осиё ва Балтика бўйи республикаларининг араб мамлакатлари бўйлаб сафар қилаётган илмий ходимлари қатнашди. Қирғизистон ССР «Билим» жамияти правлениеси раисининг биринчи ўринбосари Тўхтасин Иязалиев, юридик фанлар доктори Ғайрат Самарғалиев (Қозоғистон ССР) ва Ўзбекистон ССР дан келган илмий ходим Латип Жамолиддинов Ливан студентларига Ўрта Осиё совет республикаларининг миллий, маданий ва иқтисодий тараққиёти тўғрисида гапириб бердилар. Балтика бўйи миллий республикаларига бағишланган кечада Тарту университети халқаро ҳуқуқ профессори, юридик фанлар доктори Андер Усталь, Латвия ССР Олий суди раисининг ўринбосари Василий Наумов ва Литва ССР нинг илмий ходими Казимерас Адомонис сўзга чиқдилар. Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, тарих фанлари доктори Зиё Буниятов ва юридик фанлар доктори профессор Александр Шебанов совет халқининг тинчликни ҳимоя қилиш йўлидаги курашига бағишланган кечада қатнашдилар.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА ЖАНГЛАР

ХАНОЙ, (ТАСС). Жанубий Вьетнамда жанглар давом этмоқда. ВИА агентлигининг Озодлик агентлиги маълумотига асосланиб хабар беришига кўра, 25 майда халқ қуролли кучлари жангчилари Сайгоннинг Шимолий, Жанубий ва ғарбий қисмларида душман позицияларига бир қанча зарбалар бердилар. Душман анча солдат ва техникасидан ажралди.

Чанбан районида (Тайнинь вилояти) ҳаракат қилаётган ватанпарварлар 14 майдан 18 майгача бўлган беш кунлик жанглар вақтида душман солдатлари ва офицерларидан 500 дан кўпроқ кишини сафдан чиқардилар, 123 та ҳарбий машинани, шу жумладан кўпгина танкларни яксон қилдилар. Озодлик халқ қуролли кучларининг бўлинмалари 21 майда вилоят маркази— Митходаги ҳарбий объектларни, шу жумладан қўғирчоқ ҳукумат қўшиналарининг 7-дивизияси ва қисмлари штабларини тўпга тутдилар. ВИА агентлигининг хабар беришича, душман катта талафот берган, ҳарбий омборлар ва казармалар вайрон қилинган.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯ

БОНН. Рейнхаузендаги Крупп концернига қарашли иккита металлургия заводида тўрт ярим соат давомида иш тўхтаб қолди. Ишчилар иш ҳақининг оширилишини талаб қилиб, забастовка ўтказдилар.

ЧИЛИ

САНТЬЯГО. Иш ҳақининг камлиги ва меҳнат шароитининг қониқарсиз бўлишига қарши норозилик билдириб, бундан икки ойча илгари эълон қилинган забастовка Чили бошвич ва ўрта мактаб ўқувчиларининг ғалабаси билан тугади. Яқинда Чили ўқитувчилари федерация раҳбарлари билан ҳукмрон христиан—демократик партия раиси ўртасида битим имзоланди. Бу битимга мувофиқ ўқитувчиларнинг иш ҳақи оширилади.

ЗАМБИЯ

ЛУСАКА. Брокен тоғидаги қўрғошин ва рух конларида иш тўхтаб қолди. Замбия кончиларидан 2 мингдан кўпроқ киши иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб этиб, забастовка эълон қилди. Иш ташловчилар конлар маъмуриятига ўз талабномаларини топширдилар.

ЦЕЙЛОН

КОЛОМБО. Меҳнат департаменти ва унинг Цейлондаги бўлимлари хизматчилари забастовка бошладилар. Улар иш ҳақини ошириш ва меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисида ҳукумат бундан анча илгари берган ваъдани бажаришни талаб қилмоқдалар.

(ТАСС).

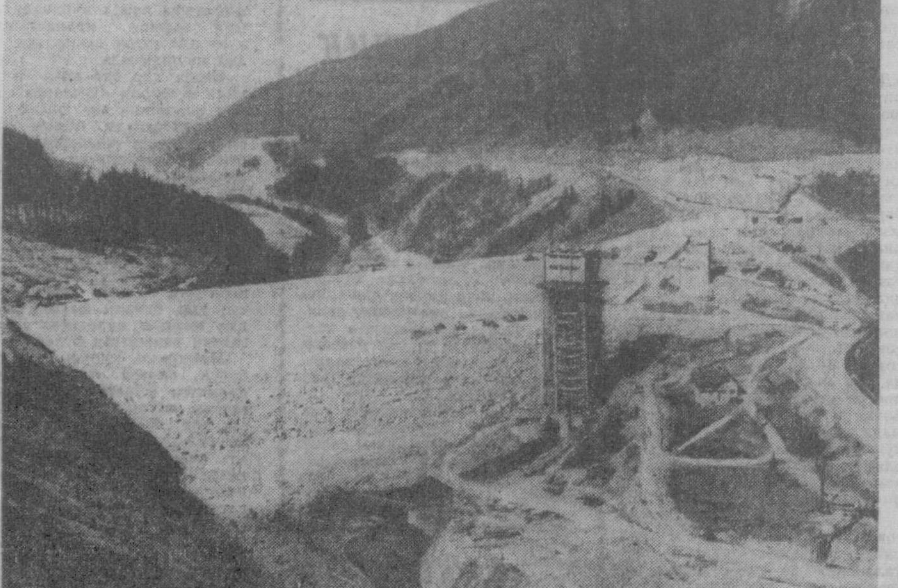

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Бескидлардаги Остравица дарёси водийсида республикада энг йирик тўғон қурилмоқда, деб хабар беради ЧТК агентлиги. Янги иншоот бу ерда катта сув омбори барпо этиш имкониятини беради. Сув омборида тўпланган сув запасидан маиший ва саноат мақсадларида фойдаланилади.

ЧТК—ТАСС фотоси.

СОВЕТ ПИАНИНОЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

БРЮССЕЛЬ, 27 май. (ТАСС). Пианиночиларнинг Брюсселда қиролича Елезавета номида ўтказилаётган халқаро конкурсда 16 яшар совет пианиночиси Екатерина Новицкая биринчи ўринни олди.

Брюсселдаги нафис санъатлар саройида тўпланган уч мингдан кўпроқ томошабин, шу жумладан Бельгия қироли Бодуэн билан қиролича Фабиола конкурс ғолибларини қизгин табрикладилар. Ғолиблар орасида яна икки совет пианиночиси—Валерий Камишов билан Семен Кручин ҳам катта мувафаққият қозондилар. Валерий Камишев иккинчи ва Семен Кручин тўртинчи ўринни олдилар. Учинчи ўринни америкалик пианиночи Жеффри Сайгел олди.

Совет музикачилари ўзларининг порлоқ ижрочилик маҳоратларини намойиш қилдилар. Бельгия матбуоти совет пианиночиларининг маҳоратига юксак баҳо бериб, уларнинг ижрочилик техникаси ғоят юксак даражада эканлигини, асарнинг мазмунини чуқур ва илҳомбахшлик билан очиб берганликларини қайд қилмоқдалар.

КОРХОНА ЭГАЛАРИ ЕН БОСИШГА МАЖБУР БЎЛМОҚДАЛАР

ПАРИЖ, 27 май. (ТАСС). Ҳукумат, корхона эгалари ва касаба союз вакиллари икки кун давом этган музокаралардан кейин француз меҳнаткашларининг асосий талабларини қондириш тўғрисида бугун дастлабки битимга эришдилар.

БРАЗИЛИЯДА БОШҚА КИШИНИНГ ЮРАГИНИ ҚЎЙИШГА ОИД ОПЕРАЦИЯ

юрагини қўйишга оид операция

НЬЮ-ЙОРК, 27 май. (ТАСС). Кеча эрталаб Бразилиянинг Сан-Пауло шаҳридаги клиника касалхонасида бошқа кишининг юрагини қўйиш бўйича операция ўтказилди. АП агентлиги мухбирининг хабар беришича, Латин Америкасида биринчи марта ана шундай операция ўтказган медиклар группасининг раҳбари доктор Эурик лйдес Де Жезус Зербини беморнинг аҳволи қониқарли эканлигини маълум қилди.

СПОРТ

ШАХМАТ

Жаҳон чемпионлигига даъвогар Б. Спасский ярим финал мусобақада даниялик гроссмейстер Б. Ларсен билан учрашадиган бўлди. Ларсен Венгрия гроссмейстери Л. Портиш билан бўлган чорак финал матчининг сўнгги ўнинчи учрашувида ғалаба қозониб, ана шу ҳуқуқни қўлга киритди. Матч ҳисоби унинг фойдасига 5,5:4,5 бўлди. Б. Ларсен билан Б. Спасский матчининг вақти ва жойи кейин маълум қилинади. Иккинчи ярим финалчилар совет гроссмейстерлари В. Корчной билан М. Таль ўртасидаги матч-турнир Москвада 25 июнда бошланади.

ГИМНАСТИКА

Ленинградда СССР шахсий-команда биринчилиги мусобақалари олти кун давом этди. Бу мусобақалар спорт гимнастикаси бўйича мамлакатнинг абсолют чемпионларини аниқлаб берди. Бу шарафли номга эркаклар ўртасида москвалик Михаил Воронин сазовор бўлди. У 117,45 балл тўплаб, иккинчи марта СССР нинг энг кучли гимнастикачиси номини ва катта олтин медаль олди. Иккинчи ўрин Армия командасининг вакили Сергей Диомидовга тегди. (117,075 балл). Учинчи ўринни 19 ёшли Виктор Клименко эгаллади. Хотин-қизлар ўртасида эса ленинградлик Наташа Кучинскаяга тенг рақиб топилмади.

ФУТБОЛ

● Италиянинг «Милан» футболчилари Европа Кубок эгалари кубогини қўлга киритдилар. Улар Роттердам шаҳрида ўтказилган финал ўйинда Германия Федератив Республикасининг «Гамбург» командасини 2:0 ҳисобида енгдилар. Иккала тўпни Италиянинг профессионал клубларида ўйнаётган 34 ёшли швед К. Хамрин киритди.

● Москвада Марказий Армия спорт клуби футболчилари билан Куйбишевнинг «Крилья Советов» командаси ўртасида навбатдаги тур мусобақаси бўлди. Армия футболчилари рақибларини 1:0 ҳисобида енгдилар. Кеча эса мамлакатнинг 9 та шаҳрида олий лига командаларининг ўйинлари бўлиб ўтди.

● «Б» классида қатнашаётган Ўрта Осиё зонаси командаларининг нейинги учрашувлари натижалари қуйидагича: «Спартак» — Ташавтомаш» — 0:0, «Вахш» — «Пахтакор» — 0:1; «Самарқанд» — «Целинник» — 2:0, «Абрешимчи» — «Пахтаорол» 1:0; «Қорақум» — «Химик» (Чирчиқ) — 2:0; «Спартак» — «Бекобод» — 3:1; «Чегарачи» — Наримонов номли колхоз командаси — 2:3; «Фанел» — «Свердловчи» — 0:0; «Ирригатор» — «Химик» (Калинин райони) — 2:0; «Олой» — «Ташавтомаш» — 0:1; «Оқ олтин» — «Металлург» — 2:0;

Турнирда «Самарқанд» футболчилари пешқадамлик қилишмоқда.

КЛАССИК КУРАШ

Тошкентнинг Армия Спорт Клуби залида классик кураш бўйича пойтахт биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Кескин курашлардан сўнг К. Жабборов, Р. Байрамов, Р. Давидов, А. Аблаев, И. Бербеницкий, В. Егоров, В. Шаболкин ва А. Абайдуллин Тошкент шаҳар чемпиони номини олдилар.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси, 18.00 — Телеянгиликлар ва декада кундалиги (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.10 — Орзу (ўсмирлар учун), 18.50 — А. Навоий номидаги Марғилон мактабгача тарбия педагогика билим юрти бадиий ҳаваскорларининг концерти, 19.30 — Ғалла — бойлигимиз (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 19.45 — Телеянгиликлар ва декада кундалиги, 20.00 — Мирзо Турсунзода. (Адабий- портрет).

21.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Ёшлигимиз — экранда («Ёшлик» студияси), 18.40 — Табиат ошиқлари, 19.20— Концерт (бадиий ҳаваскорлар).

Ўзбек тилида: 20.00 — Алишер Навоий юбилейига туҳфалар, 20.30 — Ўзбекистон меъмори (Телепрограмма), 21.05 — Қозоқ куйлари, 21.40 — Темирчи байроғи (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 — Италия саҳифалари (илмий-оммабоп фильм), 20.20 — Мен бир қизни учратдим (бадиий фильм).

Рус тилида: 21.55 — Замонамизнинг буюк кучи (суҳбат), 22.10 — Арно Бабаджанян (музикали телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 29/V да Бозгашт (С. Айний номидаги тожик опера ва балет театрининг спектакли).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/V да Гавҳари шамчироқ, 30/V да Нурхон.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 29 ва 30 майда Ўзбекистон эстрада оркестрининг концерти. Концертда Ботир Зокиров, Луиза Зокирова ва бошқалар қатнашади. Кеч соат 8 яримда бошланади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Рад этиш — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», НАВОИЙ номли, «ДЎЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Итальянча ўғирлик — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 5, кеч 6-45 минут, 8 ярим ва 10 да).

Сиртаки — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Шоир тақдири — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8-45 минут ва 10 яримда бошланади)

Малиновкада тўй — «РАКЕТА».

Эркак ва аёл — НАВОИЙ номли.

Итальянча ўғирлик — «ФЕСТИВАЛЬ».

ТОШКЕНТ—ПАССАЖИР СТАНЦИЯСИ ВАГОН ДЕПОСИ

Тошкент шаҳар олий ўқув юртлари ва техникумлари студентларини ёзги каникулларида вақтинча вагон кузатувчилари ишига

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қабул қилинганлар учун депо қошида қисқа муддатли кечки ва кундузги курслар ташкил қилинган.

Ўқиш вақтида стипендия тўланади.

Қабул қилинганлар кийим-бош билан таъминланадилар ва Тошкент—Москва, Харьков, Красноярский, Иркутский, Свердловскийгача қатнайдиган поездларда хизмат қиладилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Парфюмерная кўчаси, 8-уй, кадрлар бўлимига эрталаб соат 9 дан кеч 6 гача учрашилсин (31-автобуснинг «Вагон депоси» 51, 6-автобусларнинг «Парфюмерная бекати). Телефонлар В-92-54-325, В-92-54-316.

РЕСПУБЛИКА «ГАСТРОНОМ» КОНТОРАСИГА

сотувчилар, кассирлар, шогирдлар, ишчилар, фаррошлар (Тошкент шаҳар магазинларига)

КЕРАК

8-10 синф ҳажмида маълумотли 16 дан 24 ёшгача бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Хоразм кўчаси, 25-уй, кадрлар бўлими. Телефон В-3-42-03.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши. Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 14701. ИНДЕКС — 64697. № Б — 1871.